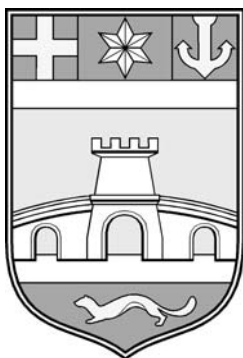

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O NEZAPOSLENOSTI
I ZAPOSŁJAVANJU U
2010. GODINI NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Podnositelj

*Hrvatski zavod za zapošļavanje
Područna služba Osijek*

Osijek, veljače 2011.

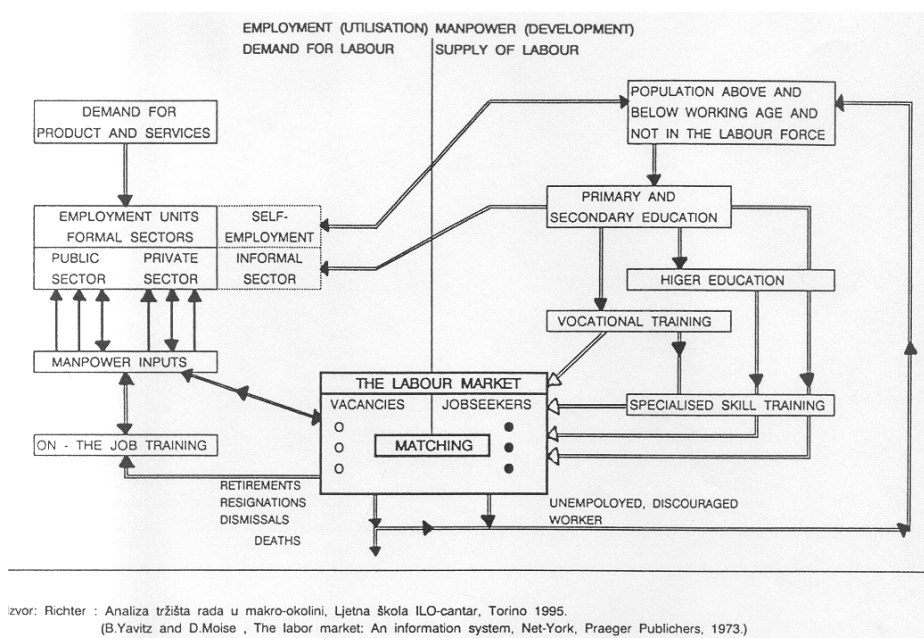
Sadržaj

UVOD	3
Radna snaga u Osječko-baranjskoj županiji	5
Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)	9
Prijavljena slobodna radna mjesta	9
Zapošljavanje osoba iz evidencije zavoda	10
Stope zapošljavanja	13
Ponuda radne snage (nezaposlenost)	16
Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja	16
Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja	19
Nezaposlene osobe s invaliditetom	20
Nezaposleni hrvatski branitelji	22
Trajanje nezaposlenosti	23
Prostorna nezaposlenost	25
Prava tijekom nezaposlenosti	33
Novčana naknada	33
Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje	35
Profesionalno informiranje i savjetovanje	35
Radionice za nezaposlene osobe	35
Profesionalna selekcija za poslodavce	36
Aktivna politika zapošljavanja	37
Projekt Poticanje zapošljavanja Agencije za razvoj Osječko-baranjske županije	37
Nacionalni plan poticanja zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu	37
Osnovni pokazatelji provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja	39
Projekti s potporom Europske unije	41
Program Leonardo da Vinci 2010 - Mobilnost radne snage	41
IPA 2007.-2009. komponenta II Prekogranični program Mađarska-Hrvatska	41
IPA 2007.-2009. komponenta IV Razvoj ljudskih potencijala	41
ZAKLJUČAK	43

Uvod

Posljednjih godina gospodarski pad aktivnosti, kako u Osječko-baranjskoj županiji, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj, najviše se odražavao na najosjetljiviji dio stanovništva: nezaposlene, siromašne i obespravljene. Tržište rada kao vrlo dinamično i kompleksno tržište (kao i svako drugo tržište), iako najviše ovisi o gospodarskim kretanjima, ponovno postaje tema analiza, analitičkih promatranja što nije bio slučaj u „boljim“ vremenima. Pri tome se zaboravljalo da razvoj gospodarstva velikim dijelom ovisi o ljudskim potencijalima s kojima raspolaže tržište, bez obzira kakva je gospodarska aktivnost, jer nove tehnologije zahtijevaju i nova znanja i vještine. Drugo, što nije manje značajno, zanemarivala se demografska slika društva, odnosno iz godine u godinu opadanje nataliteta i starenje stanovništva, što značajno utječe na aktivnost stanovništva i u budućnosti može imati vrlo negativne posljedice na tržište rada (manjak radne snage).

Kompleksnost i dinamiku tržišta rada možemo vidjeti u slijedećoj shemi:

Dinamiku tržišta rada promatramo kroz promjene koje se odvijaju između tri sloja tržišta rada: zaposlenost, nezaposlenost i neaktivnost, tj. radnu snagu (zaposleni i nezaposleni) i izvan radne snage. Poticaji za promjenu statusa unutar aktivnog stanovništva, ali i između neaktivnog i aktivnog, velikim su dijelom ekonomske prirode. Porast potražnje za radom ne samo da smanjuju broj nezaposlenih, nego i privlači dijelove neaktivnog stanovništva, kako iz redovno uzdržavanih, tako i iz redova osoba s osobnim primanjima. Ove ekonomske tj. tržišne zakonitosti prvi puta bilježimo krajem 90-tih, kada je porasla aktivnost stanovništva, tj. zaposlenost i nezaposlenost. S druge strane kada potražnja za radom pada, dio nezaposlenog stanovništva obustavlja potragu za poslom, nestaje time iz kontingenta aktivnih i prelazi u kontingent uzdržavanih i njihovo ponovno uključivanje u radnu snagu ovisiti će o ponudi radnih mjesta na tržištu, te se može očekivati njihova pojava na tržištu kada zaposlenost počne rasti.

Promjene unutar aktivnosti i neaktivnosti mogu se pratiti administrativnim i putem Ankete radne snage (ARS), koja mjeri ekonomsku aktivnost stanovništva prema metodološkim pravilima i načelima Međunarodne organizacije rada (ILO) i podaci su međunarodno usporedivi. Anketu radne snage provodi Državni zavod za statistiku na uzorku kućanstva svakog mjeseca, a rezultati se objavljuju polugodišnje. Prvi put je provedena u Republici Hrvatskoj u studenom 1996., nakon toga u lipnju 1997., a od 1998. svakog mjeseca i rezultati se objavljuju polugodišnje. Međutim, od prvog polugodišta 2000. godine uklonjena su obilježja županije, tako da ovaj najkvalitetniji izvor podataka o radnoj snazi nije dostupan na županijskoj razini.

Tako se u javnosti često spominju dvije **stope nezaposlenosti**, administrativna i anketna. Svjetske ekonomije prate obadvije stope jer postoje određene različitosti u definiranju zaposlenosti i nezaposlenosti. Prema anketnoj zaposlenost i nezaposlenost je:

Standardna definicija zaposlenosti uključuje osobe na radu, čak i ako su radile samo jedan sat u referentnom razdoblju, i osobe trenutno odsutne s rada. Dakle, prema međunarodnoj definiciji zaposlenosti, zaposlene osobe obuhvaćaju sve osobe iznad dobi određene za mjerenje ekonomski aktivnog stanovništva koje su u određenom kratkom razdoblju promatranja (od jednog tjedna ili jednog dana) najmanje jedan sat pripadale sljedećim kategorijama: plaćenju zaposlenosti, samozaposlenosti i pomažući m obiteljskim članovima. Kriterij za određivanje zaposlenosti od "jednog sata" koristi se zbog toga da se "uhvate" svi tipovi zaposlenosti koji postoje u nekoj zemlji, uključujući rad u skraćenom radnom vremenu, povremeni rad, rad po ugovoru o dijelu i ostale oblike neregularnog zapošljavanja. Međunarodna definicija zaposlenosti uključuje u zaposlene i osobe koje su u referentnom razdoblju privremeno odsutne iz različitih razloga (bolest, dopust, štrajk, obrazovanje i dr), a očekuje se njihov povratak na posao nakon razdoblja odsustva.

Standardna definicija nezaposlenosti temelji se na tri kriterija koji moraju biti zadovoljeni istovremeno, a to je da je osoba: bez posla, trenutno raspoloživa za rad i da traži posao. Postoji posebna odredba za osobe bez posla koje će prema dogovoru početi raditi s datumom nakon razdoblja promatranja (predstojeći radni odnos) i za osobe čiji ugovor o radu je privremeno suspendiran (uvjetni otkaz). Potrebno je napomenuti da se u formuliranju ovih triju kriterija međunarodni standardi ne pozivaju na neki propis ili zakonsku odredbu, kao što je npr. prijavljivanje službi za zapošljavanje. Kriteriji se odnose isključivo na aktivnosti osobe tijekom određenog razdoblja promatranja.

I na kraju, ako ponovimo da tržište rada ne čine samo zaposleni i nezaposleni, već i neaktivno radno sposobno stanovništvo, postavlja se pitanje da li je stopa nezaposlenosti stvarni pokazatelj kretanja tržišta rada? Zbog toga se sve više koristi **stopa zaposlenosti**. Stopa zaposlenosti najčešće pokazuje udio zaposlenih u ukupno radno sposobnom stanovništvu (starosti od 15 do 65 godina).

Sredinom 2009. godine prema procjeni Državnog zavoda za statistiku (Priopćenje br. 7.1.4. Procjena stanovništva RH u 2009., rujan 2010.) u Osječko-baranjskoj županiji živjelo je 319.239 stanovnika, odnosno 3,4% ili 11.267 stanovnika manje u odnosu na Popis 2001. Od ukupnog stanovništva, 215.801 (67,6%) stanovnik je dobi od 15 do 64 godine, odnosno radno sposoban stanovnik. Ako usporedimo broj zaposlenih u lipnju 2009. godine prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Broj korisnika mirovinskog osiguranja, srpanj 2009.) u odnosu na radno sposobno stanovništvo, stopa zaposlenosti (procjena) iznosila je 44,1%. Istovremeno, prema istim izvorima stopa zaposlenosti (procjena) u Republici Hrvatskoj bila je 53,5%. Prema spolu, procijenjena stopa zaposlenosti žena bila je 39,2% (u RH 48,7%), dok muškaraca 49,0% (u RH 58,3%).

Zbog čega je značajna stopa zaposlenosti govori nam primjer da i pored rasta zaposlenosti, stopa zaposlenosti može padati zbog pada nataliteta, starenja stanovništva, odnosno sve manjeg broja radno sposobnog stanovništva, što dugoročno ima velike posljedice na tržište rada.

Radna snaga u Osječko - baranjskoj županiji

Administrativni statistički izvori temelje se na podacima relevantnih ustanova koje prate i evidentiraju registrirane zaposlene i nezaposlene osobe na tržištu rada: Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Državni zavod za statistiku (Županijski uredi za statistiku) podatke o zaposlenosti prikuplja izvještajima koji se u poslovnim subjektima popunjavaju na temelju evidencija o zaposlenima. Istraživanje zaposlenosti s punim obuhvatom poslovnih subjekata provodi se jednom godišnje (sa stanjem 31. ožujka). Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (Statističke informacije, www.mirovinsko.hr) prikuplja podatke na osnovi osiguranika prema osnovama osiguranja: radnici kod pravnih osoba, radnici kod fizičkih osoba, obrtnici, poljoprivrednici, samostalne profesionalne djelatnosti, osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu i produženo osiguranje. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje prikuplja podatke na osnovi korisnika zdravstvenog osiguranja, tj. osiguranike prema spolu, djelatnostima i drugim osnovama stjecanja zdravstvenog osiguranja (budući da je u tijeku usklađivanje starog NKD 2002 i novog NKD 2007 podaci su trenutno neusporedivi).

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, siječanj 2011.) u prosincu 2010. godine u Osječko-baranjskoj županiji evidentiran je 87.721 korisnik mirovinskog osiguranja (zaposleni), što s 34.211 nezaposlenih osoba čini 121.932 ekonomski aktivna stanovnika (radne snage). Prema istim izvorima, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, smanjena je razina radne snage (za 0,1%), pod utjecajem smanjenja zaposlenog (za 3,2% ili 2.938 osoba) i povećanja nezaposlenog (za 8,8% ili 2.781 osoba) stanovništva.

Tablica 1. Zaposlenost i nezaposlenost 1990. (stanje 31. ožujka) i od 1997. do 2010. (stanje 31. prosinca)										
Stanje 31.12.	Osiguranici HZMO			Nezaposleni HZZ			Radna snaga			Stopa nezaposlenosti
	Broj	Udio u RH	Verižni indeks	Broj	Udio u RH	Verižni indeks	Broj	Udio u RH	Verižni indeks	
1990.*	113.958	7,5	100,8	15.523	10,0	112,3	129.481	7,7	102,1	12,0
1997.	92.629	6,3	-	24.228	8,4	101,7	116.857	6,7	-	20,7
1998.	94.852	6,4	102,4	26.723	8,8	110,3	121.575	6,9	104,0	22,0
1999.	85.410	6,1	90,0	31.078	9,1	116,3	116.488	6,7	95,8	26,7
2000.	83.128	6,0	97,3	35.359	9,3	113,8	118.487	6,7	101,7	29,8
2001.	87.202	6,2	104,9	36.741	9,3	103,9	123.943	6,9	104,6	29,6
2002.	87.105	6,2	99,9	35.937	9,8	97,8	123.042	6,9	99,3	29,2
2003.	85.918	6,0	98,6	32.646	10,2	90,8	118.564	6,8	96,4	27,5
2004.	86.584	6,0	100,8	32.941	10,4	100,9	119.525	6,8	100,8	27,6
2005.	88.514	5,9	102,2	31.288	10,2	95,0	119.802	6,7	100,2	26,1
2006.	91.115	6,0	102,9	29.767	10,2	95,1	120.882	6,6	100,9	24,6
2007.	96.246	6,1	105,6	27.025	10,6	90,8	123.271	6,7	102,0	21,9
2008.	97.782	6,1	101,6	25.942	10,8	96,0	123.724	6,7	100,4	21,0
2009.	90.659	6,0	92,7	31.430	10,8	121,2	122.089	6,7	98,7	25,7
2010.	87.721	6,0	96,8	34.211	10,7	108,8	121.932	6,8	99,9	28,1

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje

* Izvor: Republički zavod za statistiku RH, Saopćenje br. 15.6.1. Radnici u društvenom sektoru po područjima djelatnosti - po zajednicama općina i općinama stanje 31.03.1990.

Od ukupno 87.721 zaposlene osobe, 80.297 radnika (92%) bilo je zaposleno kod pravnih i fizičkih osoba, 4.609 radnika (5%) u obrtu i slobodnim profesijama, a 2.815 radnika (3%) bili su aktivni osiguranici u individualnoj

poljoprivredi. Prema spolu, dominiraju zaposleni muškarci s udjelom od 55,5% naspram 44,5% zaposlenih žena. U odnosu na prethodnu godinu nije došlo do promjene strukture zaposlenih prema spolu.

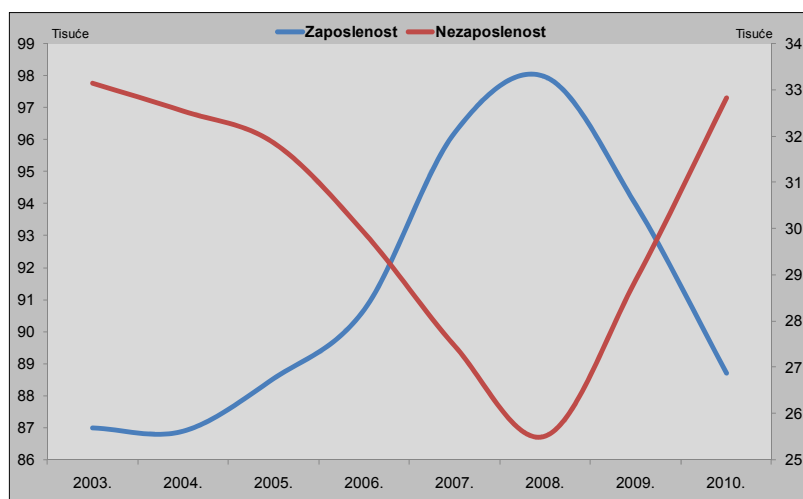
Tablica 2. Struktura radne snage u prosincu 2009. i 2010.					
	2009.		2010.		Indeks 2010/2009.
	Županija	Udio u RH	Županija	Udio u RH	
Radna snaga	122.089	6,7	121.932	6,8	99,9
Zaposleni	90.659	6,0	87.721	6,0	96,8
- Zaposleni kod pravnih i fizičkih osoba	83.188	6,0	80.297	6,0	96,5
- Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	4.705	4,9	4.609	4,9	98,0
- Aktivni osiguranici u individ. poljoprivredi	2.766	8,2	2.815	8,9	101,8
Nezaposleni	31.430	10,8	34.211	10,7	108,8
Stopa registrirane nezaposlenosti	25,7	16,1	28,1	17,9	+2,4

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje

Stopa registrirane nezaposlenosti Osječko-baranjske županije u prosincu 2010. godine iznosila je 28,1%, naspram stopi od 25,7% u prosincu 2009. godine. Istovremeno stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj bila je 17,9%.

U ostalim županijama stope nezaposlenosti kretale su se od najniže 8,2% u Gradu Zagrebu do najviše 31,9% u Brodsko-posavskoj županiji. Niska stopa dominira i u Istarskoj (10,3%), Varaždinskoj (14,2%), Primorsko-goranskoj županiji (14,8%), dok vrlo visoke u Virovitičko-podravskoj (31,8%), Vukovarsko-srijemskoj (31,3%) i Sisačko-moslavačkoj županiji (31,3%). Ako promatramo stopu nezaposlenosti prema rastu/padu u odnosu na prosinac 2009. godine, Virovitičko-podravska županija je prva s rastom od 4,0%, a slijede Brodsko-posavska (rast za 3,4%), Zagrebačka (rast za 3,0%) te Krapinsko-zagorska županija (rast za 2,9%).

Grafikon 1.
Prosječna zaposlenost i nezaposlenost
od 2003. do 2010. godine
(HZMO i HZZ)

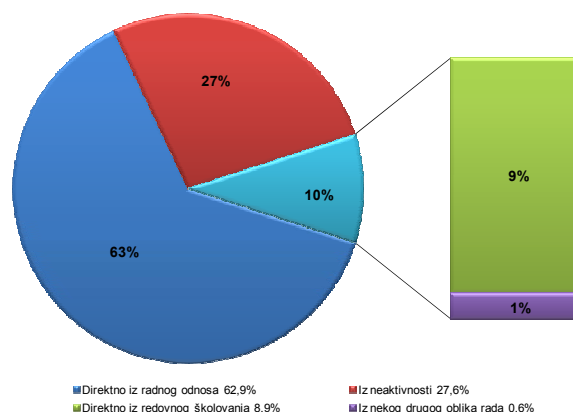
Tijekom 2010. godine u **Hrvatskom** je **zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek** registrirane su prosječno mjesečno 32.723 nezaposlene osobe, što je za 14,6% ili 4.162 osobe više od prosjeka prethodne godine.

Na smanjenje/rast nezaposlenosti utječe priliv i odliv nezaposlenih osoba u(iz) evidenciju(e) Zavoda. Tako je na povećanje nezaposlenosti u 2010. godini utjecao izraženiji priljev od odljeva s evidencije Zavoda, tj. veći broj novoprijavljenih osoba na evidenciju od brisanih osoba s evidencije. Tijekom 2010. godine na evidenciju Zavoda prijavilo se 25.939 novih osoba, što je za 2,5% i 643 osobe više nego u 2009. godini. Većina novoprijavljenih, njih 20.941 ili 80,7%, bilo je zaposleno, a najčešći dolazak u evidenciju je zbog isteka ugovora na određeno vrijeme (12.473 osobe ili 59,6%) i viška zaposlenika (5.430 osoba ili 25,9%) zbog smanjena opsega posla.

Tablica 4.	Ulasci i izlasci iz evidencije nezaposlenih u 2010. godini			
	Broj	Udio (%)	Razlika 2009.	Stopa (%) rasta/pada
prosječna nezaposlenost	32.723		+4.162	+14,6
novoprijavljeni	25.939	100,0	+643	+2,5
- bili zaposleni	20.941	80,7	-56	-0,3
- prvi puta traže posao	4.998	19,3	+699	+16,3
ukupno brisani	23.158	100,0	+3.350	+16,9
- zapošljavanje	14.381	62,1	+2.745	+23,6
- izlaz iz radne snage	2.391	10,3	+222	+10,2
- odjava s evidencije i nejavljanje	4.901	21,2	+370	+8,2
- nepridržavanje zakonskih odredbi	1.111	4,8	-4	-0,4
- ostali razlozi	374	1,6	+17	+4,8

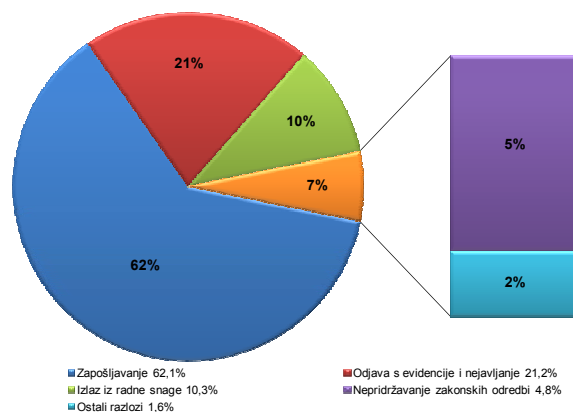
Prema aktivnosti prije ulaska u evidenciju nezaposlenih, najviše osoba došlo je direktno iz radnog odnosa (62,9%) i iz neaktivnosti (27,6%). Preostalih 9,5% pristiglo je iz redovnog školovanja (8,9%) ili nekog drugog oblika rada.

Grafikon 2.
Ulasci u nezaposlenost
u 2010. godini

Istovremeno s evidencije nezaposlenih brisano je, zbog zaposlenja i ostalih razloga osim zaposlenja, 23.158 osoba, što je za 16,9% ili 3.3350 osoba više nego u 2009. godini.

Grafikon 3.
Izlasci iz nezaposlenosti
u 2010. godini

Ukupni broj zaposlenih osoba iz evidencije Zavoda, njih 14.381 čini 62,1% od ukupnih "izlazaka" iz evidentirane nezaposlenosti, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 23,6% ili 2.745 osoba. Od ovog broja 195 osoba radilo je po ugovoru o djelu i ostvarivalo mjesečni primitak veći od najvišeg iznosa novčane naknade (prema podacima Regos-a). U odnosu na 2009. godinu njihov broj smanjen je za 46,6% ili 170 osoba.

Ostalih 37,9% ili 8.777 osoba brisano je iz evidencije nezaposlenih iz drugih razloga sukladno Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine br. 80/2008.). Najčešći razlozi brisanja, osim evidentiranog zaposlenja, bili su: odjava s evidencije i nejavljanje Zavodu u dva uzastopna roka bez opravdanih izostanaka (4.901 osoba ili 21,2% ukupnih izlazaka iz evidencije), svojevoljni izlaz iz radne snage (2.391 osoba ili 10,3%), te nepridržavanje zakonskih odredbi o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad (1.111 osoba ili 4,8%).

Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)

Prijavljena slobodna radna mjesta

Tijekom 2010. godine povećao se broj prijavljenih potreba za radnicima Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek, te su poslodavci prijavili ukupno 8.064 slobodna radna mjesta, tj. za 1.186 ili 17,2% više nego u 2009. godini. 1.130 radnih mjesta je za rad na neodređeno vrijeme, 14,0% od ukupnih potreba ili 42,1% (821 radno mjesto) manje nego u 2009. godini. I pored krize, sezonski karakter poslova u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu uvjetovao je najviše slobodnih radnih mjesta u ožujku (1.369) i listopadu (862), dok najmanje u siječnju (524) i prosincu (283 slobodna radna mjesta).

S obzirom na rodove zanimanja sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ), poslodavci su tijekom 2009. godine najviše tražili radnike jednostavnih zanimanja (2.604 slobodna radna mjesta ili 32,3%), kao što su čistači/čistačice, vinogradarski radnici, radnici u održavanju, radnici u visokogradnji, sobarice, radnici na proizvodnoj liniji, kuhinjski radnici, tekstilni radnici sl. Relativno dobra tražena zanimanja bila su uslužna i trgovačka (1.412 ili 17,5%), zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (1.100 ili 13,6%), te inženjera i tehničara (903 radna mjesta ili 11,2%).

Najviše slobodnih radnih mjesta na neodređeno vrijeme bilo je za stručnjake i znanstvenike (308 ili 27,3%), te za radnike uslužnih i trgovačkih zanimanja (251 ili 22,2%), međutim, najveći udio u ukupnim prijavljenim slobodnim radnim mjestima imaju radna mjesta na neodređeno vrijeme za stručnjake i znanstvenike (39,8%), te za uredske i šalterske službenike (22,5%).

Tablica 5.	Prijavljena slobodna radna mjesta prema rodovima zanimanjima u 2010.godini					
Rod	Ukupno		Neodređeno		Indeks 2010/2009.	
	Broj	%	Broj	% u uk.		
(1) Čelnici, dužnosnici, direktori	21	0,3	3	14,3	300,0	
(2) Stručnjaci i znanstvenici	773	9,6	308	39,8	100,5	
(3) Inženjeri, tehničari i srodna zanimanja	903	11,2	196	21,7	95,4	
(4) Uredski i šalterski službenici	467	5,8	105	22,5	138,2	
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	1.412	17,5	251	17,8	119,6	
(6) Poljoprivrednici, lovno-uzg., šum. radnici i ribari	64	0,8	10	15,6	426,7	
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	1.100	13,6	114	10,4	92,9	
(8) Rukovatelji strojevima, vozilima	720	8,9	32	4,4	120,2	
(9) Jednostavna zanimanja	2.604	32,3	111	4,3	141,7	
Ukupno	8.064	100,0	1.130	14,0	117,2	

Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007) tijekom 2010. godine najveći broj zaprimljenih prijava slobodnih radnih mjesta pristigao je iz prerađivačke industrije (1.526 ili 18,9%), djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (1.036 ili 12,8%), trgovine (1.027 ili 12,7%) i građevinarstva (731 ili 9,1%). Uspoređujući podatke s prethodnom godinom, najveće apsolutno povećanje broja traženih radnika zabilježeno je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (za 406), zbog javnih radova u javnoj upravi i obrani; obvezno socijalno osiguranje (za 300), poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (za 165), dok je značajno smanjen broj traženih radnika u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (za 141), te građevinarstvu (za 117 radnika).

Razlog povećanja prijavljenih slobodnih radnih mjesta je povećanje radnih mjesta u Đakovu (za 442 prijave ili 74,7%), Belom Manastiru (za 289 prijave ili 38,3%) i Osijeku od 7,9% ili 288 prijave, budući da Osijek dominira s udjelom od 48,8% u ukupnom broju slobodnih radnih mjesta. Po udjelu slijede Beli Manastir (13,0%), Našice (12,9%), Đakovo (12,8%), Valpovo (8,3%), te Donji Miholjac (4,2%). Jedino smanjenje slobodnih radnih mjesta u odnosu na 2009. godinu zabilježeno je u Donjem Miholjcu, za 17,7% ili 73 radna mjesta.

Tablica 6.	Prijavljena slobodna radna mjesta po ispostavama u 2009. i 2010. godini						
Godina	PS Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2009.	6.878	755	413	592	980	3.651	487
2010.	8.064	1.044	340	1.034	1.037	3.939	670
Indeks 2010/2009.	117,2	138,3	82,3	174,7	105,8	107,9	137,6

Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda

Tijekom 2010. godine iz evidencije Zavoda zaposleno je ukupno 13.810 osoba, što je za 2.739 osoba ili 24,7% više nego 2009. godine. Sezonski poslovi (posebno u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu) utjecali su na najveće zapošljavanje u travnju (1.782 osobe) i svibnju (1.656 osoba), a najmanje u siječnju (400 osobe) i veljači (746 osoba).

Struktura evidentiranog zapošljavanja

Od ukupna broja zaposlenih, 6.974 osobe bile su **žene**, s udjelom u ukupnom zapošljavanju od 50,5%, naspram 53,7% u 2009. godini. U odnosu na 2009. godinu zapošljavanje žena povećalo se za 17,2% ili 1.025 žena, a zapošljavanje muškaraca za 33,5% ili 1.714 osoba.

Tablica 7.	Zaposlene osobe s evidencije nezaposlenih prema razini obrazovanja u 2009. i 2010. godini							
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2009.	11.071	331	1.966	4.092	3.587	391	704
	Struktura	100,0	3,0	17,8	37,0	32,4	3,5	6,4
	2010.	13.810	416	2.369	5.076	4.487	491	971
	Struktura	100,0	3,0	17,2	36,8	32,5	3,6	7,0
	Indeks 10/09.	124,7	125,7	120,5	124,0	125,1	125,6	137,9
ŽENE	2009.	5.949	144	1.103	1.783	2.144	284	491
	Struktura	100,0	2,4	18,5	30,0	36,0	4,8	8,3
	2010.	6.974	178	1.280	1.986	2.584	320	626
	Struktura	100,0	2,6	18,4	28,5	37,1	4,6	9,0
	Indeks 10/09.	117,2	123,6	116,0	111,4	120,5	112,7	127,5
MUŠKARCI	2009.	5.122	187	863	2.309	1.443	107	213
	Struktura	100,0	3,7	16,8	45,1	28,2	2,1	4,2
	2010.	6.836	238	1.089	3.090	1.903	171	345
	Struktura	100,0	3,5	15,9	45,2	27,8	2,5	5,0
	Indeks 10/09.	133,5	127,3	126,2	133,8	131,9	159,8	162,0

➤ **Razina obrazovanja i rodovi zanimanja** - gotovo 70% evidentiranog zapošljavanja odnosi se na osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, uključujući osobe sa završenom trogodišnjom srednjom školom i školom za KV i VKV radnike (5.076 ili 33,8%) te osobe sa četverogodišnjom srednjom školom i gimnazijom (4.487 ili 32,5%).

Najmanji udio zapošljavanja bio je kod osoba sa završenom višom školom, I. stupnjem fakulteta i stručnim studijem, 491 osoba ili 3,6%. U usporedbi s prethodnom godinom povećano je evidentirano zapošljavanje kod svih obrazovnih razina, a najizraženije kod osoba s fakultetom (za 37,9% ili 267 osoba), te višom školom, I. stupnjem fakulteta i stručnim studijem (za 25,6% ili 100 osoba). Zapošljavanje osoba bez obrazovanja, odnosno bez završene škole, povećalo se za 85 osobe ili 25,7%.

Poredak pojedinih rodova zanimanja (sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja - NKZ) u evidentiranome zapošljavanju bio je sljedeći:

- uslužna i trgovačka zanimanja (3.058 ili 22,1%),
- jednostavna zanimanja (2.633 ili 19,1%),
- zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (2.590 ili 18,8%),
- inženjeri, tehničari i srodna zanimanja (1.932 ili 14,0%),
- uredski i šalterski službenici (1.360 ili 9,8%),
- rukovatelji strojevima i vozilima (1.139 ili 8,2%),
- stručnjaci i znanstvenici (1.017 ili 7,4%),
- poljoprivrednici, lovno-uzgojni, šumarski radnici i ribari (77 ili 0,6%),
- čelnici, dužnosnici i direktori (3 zaposlena), te osobe s vojnim zanimanjima (1 zaposleni).

➤ S obzirom na **radno iskustvo**, od ukupna broja zaposlenih, 12.115 osoba (87,7%) imalo je prethodno radno iskustvo, a 1.695 osoba (12,3%) prvi put je zaposleno. U usporedbi s prethodnom godinom, povećao se udio zaposlenih s prethodnim radnim iskustvom za 1,9 postotnih bodova, a smanjio se udio zaposlenih bez radnog iskustva.

➤ **Trajanje zaposlenja** - na određeno vrijeme zaposleno je 12.166 osoba (88,1%), a na neodređeno 1.644 osobe (11,9%). U usporedbi s 2009. godinom povećan je udio zapošljavanja na određeno vrijeme, a smanjen na neodređeno vrijeme za 3,2 postotna boda.

➤ **Djelatnosti zaposlenja** - uobičajeno je da u evidenciju nezaposlenih najviše osoba s prethodnim radnim iskustvom dolazi iz prerađivačke industrije, trgovine, hotela i restorana. Međutim, ta tri područja djelatnosti, s građevinarstvom, istodobno i zapošljavaju najveći broj osoba. U 2010. godini njihov udio u ukupnom zapošljavanju bio je 60,4% (8.339 osoba). Njihovo zapošljavanje utjecalo je i na promjene u ukupnom zapošljavanju, tako je u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno povećanje zapošljavanja u prerađivačkoj industriji (za 29,1% ili 635 osoba), djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (za 27,3% ili 466 osoba), građevinarstvu (za 11,5% ili 143 osoba) i trgovini (za 8,7% ili 157 osoba). Sezonsko zapošljavanje utjecalo je na rast zapošljavanja u poljoprivredi, lovu i šumarstvu za 18,2% ili 169 osoba.

Tablica 8.		Prijavljena slobodna radna mjesta i zapošljavanje iz evidencije Zavoda prema djelatnostima u 2010. godini					
Djelatnosti NKD-a		Prijavljena slobodna radna mjesta			Zaposleni s evidencije Zavoda		
		Broj	%	Indeks 10/09.	Broj	%	Indeks 10/09.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	474	5,9	153,4	1.098	8,0	118,2
B	Rudarstvo i vađenje	24	0,3	200,0	23	0,2	109,5
C	Prerađivačka industrija	1.526	18,9	110,7	2.817	20,4	129,1
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	2	0,0		4	0,0	400,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	224	2,8	157,7	413	3,0	162,6
F	Građevinarstvo	731	9,1	86,2	1.385	10,0	111,5
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.027	12,7	116,7	1.967	14,2	108,7
H	Prijevoz i skladištenje	175	2,2	257,4	356	2,6	197,8
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.036	12,8	164,4	2.170	15,7	127,3
J	Informacije i komunikacije	96	1,2	143,3	66	0,5	113,8

Djelatnosti NKD-a		Prijavljena slobodna radna mjesta			Zaposleni s evidencije Zavoda		
		Broj	%	Indeks 10/09.	Broj	%	Indeks 10/09.
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	137	1,7	110,5	109	0,8	112,4
L	Poslovanje nekretninama	16	0,2	123,1	52	0,4	216,7
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	202	2,5	82,4	450	3,3	115,7
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	378	4,7	72,8	750	5,4	131,1
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	663	8,2	182,6	578	4,2	159,7
P	Obrazovanje	655	8,1	93,6	703	5,1	120,6
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	401	5,0	99,3	452	3,3	140,8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	91	1,1	568,8	103	0,7	89,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	206	2,6	129,6	280	2,0	126,1
T	Djelatnosti kućanstava kao poslod.; proizvode razl. robu i usluge i obav. različite usluge za vl. potrebe	0	0,0	0,0	34	0,2	850,0
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0	0,0		0	0,0	0,0
UKUPNO		8.064	100,0	117,2	13.810	100,0	124,7

▼ **Prostorno zapošljavanje** - na kretanje zapošljavanja najveći utjecaj imaju promjene u zapošljavanju u Osijeku, budući da Osijek dominira s udjelom od 40,0% u ukupnom broju zaposlenih. Po udjelu slijede Beli Manastir (17,%), Đakovo (14,6%), Našice (11,7%), Valpovo (10,5%), te Donji Miholjac (6,1%). U odnosu na 2009. godinu povećanje zapošljavanja najizraženije je u Đakovu (za 45,0% ili 625 osoba) i Valpovu (za 30,9% ili 344 osobe).

Tablica 9.		Zaposlene osobe prema razini obrazovanja i ispostavama u 2010. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	416	146	45	41	30	110	44
	B	2.369	584	183	397	267	744	194
	C	5.076	703	306	807	786	1.928	546
	D	4.487	769	243	616	404	1.925	530
	E	491	59	24	60	59	227	62
	F	971	89	40	94	72	596	80
	Ukupno	13.810	2.350	841	2.015	1.618	5.530	1.456
	Indeks 10/09.	124,7	127,3	107,1	145,0	112,0	123,1	130,9
ŽENE	A	178	71	15	17	12	53	10
	B	1.280	273	107	230	157	409	104
	C	1.986	217	110	346	322	753	238
	D	2.584	428	129	345	214	1.153	315
	E	320	39	13	35	40	152	41
	F	626	50	25	70	42	386	53
	Ukupno	6.974	1.078	399	1.043	787	2.906	761
	Indeks 10/09.	117,2	114,8	107,3	128,6	106,4	118,3	120,6
MUŠKARCI	A	238	75	30	24	18	57	34
	B	1.089	311	76	167	110	335	90
	C	3.090	486	196	461	464	1.175	308
	D	1.903	341	114	271	190	772	215
	E	171	20	11	25	19	75	21
	F	345	39	15	24	30	210	27
	Ukupno	6.836	1.272	442	972	831	2.624	695
	Indeks 10/09.	133,5	140,2	107,0	167,9	117,9	128,8	144,5

➤ **Sezonsko zapošljavanje na moru** - Područna služba Osijek, već tradicionalno, zapošljava djelatnike na sezonskim poslovima na moru. Najtraženiji su kvalificirani radnici ugostiteljske struke – kuhari i konobari. Pored njih se zapošljavaju i pomoćni radnici za koje je najvažnije radno iskustvo u ugostiteljskoj struci te poznavanje stranih jezika. Mlađe osobe i studenti često se zapošljavaju kao turistički animatori. Tijekom 2010. godine s područja Osječko-baranjske županije 1.963 nezaposlene osobe radile su na sezonskim poslovima na moru, što je za 35,9% ili 518 osoba više nego 2009. godine. Najviše nezaposlenih osoba zapošljavalo se s područja Osijeka, 735 osoba ili 37,4% zaposlenih. Slijedi zapošljavanje s područja Đakova (365 ili 18,6%), Belog Manastira (319 ili 16,3%), Našica (244 ili 12,4%), Valpova (208 ili 10,6%) i Donjeg Miholjca sa 92 zaposlena ili 4,7% od ukupno zaposlenih na sezonskim poslovima na moru.

➤ **Zapošljavanje u inozemstvu** - Sezonsko zapošljavanje u SR Njemačkoj ima prilično dugu tradiciju i zasniva se na Sporazumu o postupku zapošljavanja hrvatskih državljana u SR Njemačkoj sklopljenom između Republike Hrvatske i SR Njemačke kojim su uređena prava boravka i rada hrvatskih radnika u Njemačkoj. Rad hrvatskih državljana u inozemstvu ograničen je radnom vizom koju izdaje strana država za određeno vremensko razdoblje. S područja Osječko-baranjske županije sezonsko zapošljavanje radnika u SR Njemačkoj od 2003. godine u porastu je i nema ograničavajućih kvota. Tijekom 2010. godine putem Zavoda zaposleno je 669 radnika, što je za 87 radnika (15,0%) više u odnosu na prethodnu 2009. godinu (2005. godine 634 radnika, 2006. godine 786 radnika, 2007. godine 787 radnika i 2008. godine 705 radnika, 2009. godine 582 radnika). Zaposleni radnici pretežno su niskokvalificiranog obrazovanja i uglavnom su radili na poljoprivrednim poslovima (517 osoba), u ugostiteljstvu (147 osoba) i zabavnoj djelatnosti (5 osoba).

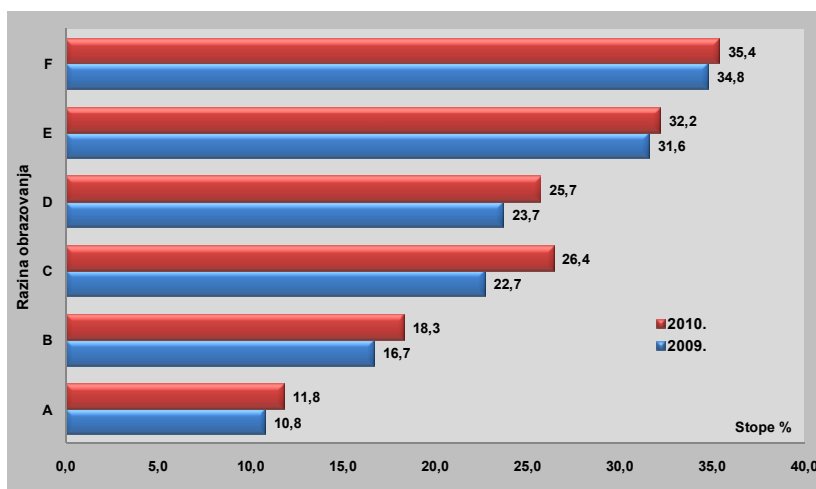
Biti gostujući radnik (Gastarbeitnehmer) u SR Njemačkoj nosi veće prednosti od statusa sezonskog radnika, ali su i uvjeti za taj način zapošljavanja zahtjevniji. Na taj se način već godinama zapošljavaju stručni radnici radi stručnog usavršavanja i učenja jezika i to u trajanju od 12 do 18 mjeseci. Radnici ne smiju biti mlađi od 18 godina niti stariji od 40 godina i moraju imati najmanje srednju stručnu spremu. Posljednjih devet godina s područja Osječko-baranjske županije, kao gostujući radnici u SR Njemačkoj zaposleno je 67 radnika (2005. godine 8 radnika, 2006. godine 7 radnika, 2007. godine 9 radnika, 2008. godine 3 radnika, 2009. godine 4 radnika, 2010. godine 11 radnika). 2010. godine zaposleno je 11 gostujućih radnika, 6 u ugostiteljstvu, 4 medicinske sestre i jedan u poljoprivredi.

Stope zapošljavanja

Godišnja stopa zapošljavanja pokazuje koliko se osoba zaposlilo od ukupna broja nezaposlenih koji su tijekom godine tražili zaposlenje. U 2010. godini stopa zapošljavanja iznosila je 24,1%, što znači da su se na sto novoprijavljenih i nezaposlenih osoba zaposlile 24 osobe. U odnosu na prethodnu godinu stopa zapošljavanja povećala se za 2,5 postotnih bodova.

Grafikon 4.
Stope zapošljavanja prema razini
obrazovanja
u 2009. i 2010. godini

- A Bez škole i nezavršena osnovna škola
- B Osnovna škola
- C SŠ za zanimanja u trajanju do 3 god. i škola za KV i VKV radnike
- D SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija
- E Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij;
- F Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat

➤ **Razina obrazovanja i rodovi zanimanja** - postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja prema završenom obrazovanju, tako se kretala od 11,8% za radnike bez završene osnovne škole i 18,3% sa završenom

osnovnom školom, preko 25,7% za radnike sa završenom četverogodišnjom i 26,4% sa završenom trogodišnjom srednjom školom, do 32,2% za radnike sa završenim I. stupnjem fakulteta i 35,4% sa završenim fakultetom. Dakle, viša razina obrazovanosti povezana je s većom stopom zapošljavanja.

Da bi dobili što bolju sliku strukture nezaposlenih i zapošljavanja po zanimanjima u sljedećoj smo tablici prikazali osnovne pokazatelje (spolna i dobna struktura, trajanje nezaposlenosti, stope zapošljavanja) za ocjenjivanje lakše, odnosno teže zapošljivih rodova zanimanja. Postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja između zanimanja razvrstanih prema rodovima, stopa zapošljavanja u 2010. godini kretala se od 14,6% za poljoprivredne, šumske radnike do 37,5% za stručnjake i znanstvenike.

Tablica 10.	Struktura nezaposlenih osoba 31. prosinca 2010.godine i stope zapošljavanja u 2010.godini prema rodovima zanimanja				
Rod NKZ	Ukupno	Udio žena	Dob stariji od 50 god.	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	Stope zapošljavanja 2010.
(0) Vojna zanimanja	8	12,5		3,5	7,7
(1) Čelnici i članovi zak. i državnih tijela, direktori	2		100,0	6,2	17,7
(2) Stručnjaci i znanstvenici	1.506	62,5	11,4	6,1	37,5
(3) Inženjeri, tehničari i srodna zanimanja	4.027	47,8	14,5	10,3	28,5
(4) Uredski i šalterski službenici	4.033	74,9	22,6	13,5	21,2
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	6.544	74,7	14,5	10,0	26,9
(6) Poljoprivrednici, lovno-uzg., šum. radnici i ribari	352	63,9	12,2	13,4	14,6
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	5.753	23,7	27,8	12,7	27,2
(8) Rukovatelji strojevima, vozilima	2.384	38,1	38,8	13,1	28,0
(9) Jednostavna zanimanja	9.602	61,8	31,1	16,0	16,5
Ukupno	34.211	56,1	23,9	13,3	24,1

Unutar rodova zanimanja također postoje velike razlike u stopi zapošljavanja između skupina zanimanja. Tablica 11. prikazuje deset skupina zanimanja s najvećom stopom zapošljavanja i deset skupina zanimanja s najnižom stopom zapošljavanja. Obuhvaćene su najfrekventnije skupine zanimanja (iznad 30 nezaposlenih) na kraju 2010. godine.

Tablica 11.	Skupine zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja			
Skupine zanimanja	Nezaposlenost 31.12.2010.			Stope zapošljavanja 2010.
	Ukupno	Žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	
10 s najvećim stopama zapošljavanja				
(2321) Prof. društveno-humanističkih predmeta u sred. školama	122	95	3,7	51,0
(3311) Nastavnici u osnovnim školama	75	67	5,9	49,3
(2331) Učitelji u osnovnim školama	44	35	3,6	48,8
(2143) Diplomirani inženjeri elektroenergetike i elektrostrojarstva	58	6	9,8	39,2
(8324) Vozači teških teretnih i vučnih vozila	479	2	8,9	38,7
(2149) Diplomirani inženjeri d.n.	35	15	11,0	38,6
(2146) Dipl. inž. kemijske, prehrambene i biotehnologije	64	50	5,6	37,2
(5169) Zanimanja u zaštiti d.n.	193	27	17,3	37,2
(8276) Rukovatelji strojevima za proizvodnju šećera i škroba	38	21	4,3	37,1
(8332) Rukovatelji građevinskim i sličnim strojevima	111		7,1	36,3

Skupine zanimanja	Nezaposlenost 31.12.2010.			Stope zapošljavanja 2010.
	Ukupno	Žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	
10 s najnižim stopama zapošljavanja				
(9330) Transportni radnici	897	402	13,7	14,3
(8322) Vozači osobnih i lakih teretnih vozila	231	3	10,6	14,3
(9132) Čistačice i posluga	2.873	2.837	19,5	14,0
(7139) Građevinari završnih radova d.n.	35		12,5	13,5
(6112) Vrtlari i srodna zanimanja	165	132	16,8	13,3
(9162) Čistači ulica i srodna zanimanja	184	43	16,7	13,0
(4211) Blagajnici i prodavači ulaznica	68	57	10,3	8,7
(4122) Financijski i statistički službenici	36	27	21,4	8,6
(9131) Kućne pomoćnice	30	30	46,7	5,9
(9151) Dostavljači, nosači i srodna zanimanja	164	47	14,8	4,2

► Promatramo li stopu zapošljavanja **po regionalnim područjima** naše županije, tj. po ispostavama prosječna stopa zapošljavanja bila je 23,8%. Stope relativno više od prosječne ostvarene su u Belom Manastiru (23,9%), Donjem Miholjcu (24,9%), Osijeku (25,5%) i Valpovu (24,3%). Novoprijavljene osobe, kao i zaposlene osobe, utjecale su na niže stope zapošljavanja u Našicama (20,9%) i Đakovu (23,0%).

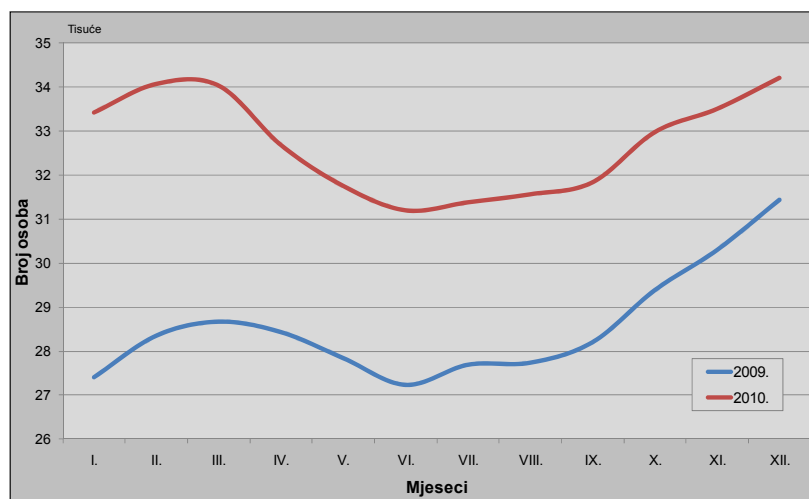
Tablica 12.	Stope zapošljavanja po ispostavama u 2009. i 2010. godini						
Godina	PS Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2009.	21,6	19,7	25,8	19,8	20,2	23,6	19,9
2010.	24,1	23,9	24,9	23,0	20,9	25,5	24,3
Razlika 2010/2009.	2,5	4,2	-0,9	3,2	0,8	1,9	4,3

Ponuda radne snage (nezaposlenost)

Tijekom 2010. godine broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područne službe Osijek kretao se prema uobičajenom sezonskom obrascu. Početkom godine nezaposlenost je bila visoka i blago opadala, potom se od sredine ljeta povećavala sve do kraja godine. U skladu s tim, najveći broj nezaposlenih zabilježen je u prosincu (34.211), a najmanji u lipnju (31.205). Registrirana nezaposlenost tijekom godine povećavala se po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,7% ili 232 osobe. Istovremeno, nezaposlenost žena povećavala se po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,5% ili 93 žene.

Tablica 13.	Broj evidentiranih nezaposlenih osoba u 2009. i 2010. godini			
Godina	Prosječni broj	Verižni indeks	Dana 31.12.	Verižni indeks
2009.	28.561	111,4	31.430	121,2
2010.	32.723	114,6	34.211	108,8

Grafikon 5.
Nezaposlene osobe
u 2009. i 2010. godini

Krajem prosinca 2010. godine u evidenciji je zabilježeno 34.211 nezaposlenih, što je 8,8% ili 2.781 nezaposlena osoba više nego na kraju 2009. godine. Udio nezaposlenih u ukupnoj populaciji Republike Hrvatske na dan 31.12.2010. godine bio je 10,7%.

Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja

U 2010. godini prosječni broj nezaposlenih povećao se za 14,6% u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, postotak povećanja nezaposlenosti nije bio jednak u oba spola. Zbog većeg broja novoprijavljenih muškaraca, prosječni broj nezaposlenih muškaraca povećao se za 26,0%, a nezaposlenih žena za 6,9%.

Tablica 14.	Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2009. i 2010. godini		
	Ukupno	Žene	Muškarci
2009.	28.561	17.146	11.415
Struktura	100,0	60,0	40,0
2010.	32.723	18.336	14.387
Struktura	100,0	56,0	44,0
Indeks 2010/2009.	114,6	106,9	126,0

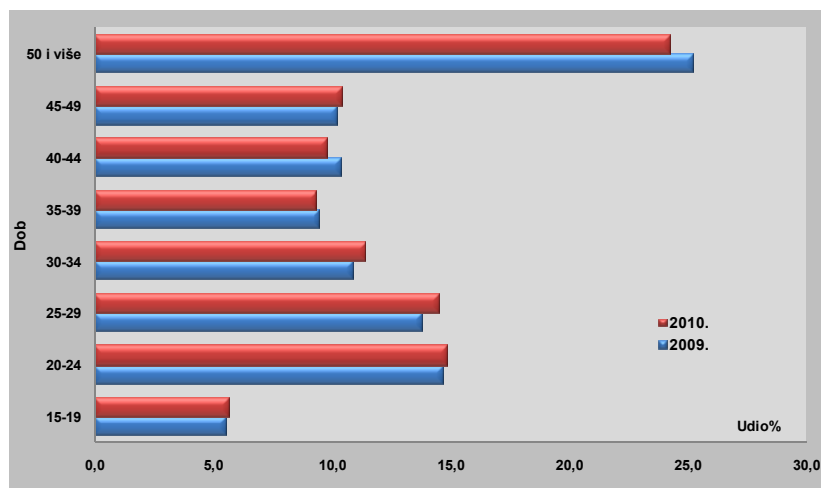
Budući da je postotno povećanje prosječna broja nezaposlenih muškaraca bilo veće od postotnog povećanja prosječna broja nezaposlenih žena, smanjio se udio žena u ukupnom broju nezaposlenih s 60,0% u 2009. godini na 56,0% u 2010. godini.

Što se tiče nezaposlenosti prema dobi, prosječni broj nezaposlenih povećao se u svim dobnim skupinama, a najviše u dobnim skupinama od 30 do 34 godine (za 20,4%), od 25 do 29 godina (za 20,1%), te u dobnoj skupini od 45 do 49 godina (za 16,7%).

Tablica 15.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u 2009. i 2010. godini								
	2009.				2010.				Indeks 10/09.
Dob	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Od 15 do 19	1.583	5,5	823	760	1.831	5,6	1.018	813	115,7
Od 20 do 24	4.174	14,6	1.780	2.394	4.831	14,8	2.396	2.435	115,7
Od 25 do 29	3.942	13,8	1.312	2.630	4.734	14,5	1.962	2.772	120,1
Od 30 do 34	3.093	10,8	926	2.167	3.725	11,4	1.360	2.365	120,4
Od 35 do 39	2.696	9,4	768	1.928	3.063	9,4	999	2.064	113,6
Od 40 do 44	2.948	10,3	933	2.015	3.227	9,9	1.075	2.152	109,5
Od 45 do 49	2.915	10,2	1.053	1.862	3.401	10,4	1.296	2.105	116,7
Od 50 do 54	3.567	12,5	1.405	2.162	3.733	11,4	1.533	2.200	104,7
55 i više	3.643	12,8	2.415	1.228	4.178	12,8	2.748	1.430	114,7
Ukupno	28.561	100,0	11.415	17.146	32.723	100,0	14.387	18.336	114,6

Iako se tijekom jednogodišnjeg razdoblja udio najstarijih nezaposlenih osoba (starijih od 50 godina) u prosječnoj nezaposlenosti smanjio za 1,1 postotni bod i dalje čine nešto manje od jedne četvrtine nezaposlenih (24,2%). Potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija na tržištu rada danas. Naime, kada ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze novi posao te najčešće upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti. Također treba posebnu pozornost obratiti na mlade osobe od 15 do 24 godine čiji se udio povećao s 20,1% u 2009. godini na 20,4% u 2010. godini i ima tendenciju daljnjeg rasta.

Grafikon 6.
Struktura nezaposlenih osoba
prema dobi
u 2009. i 2010. godini

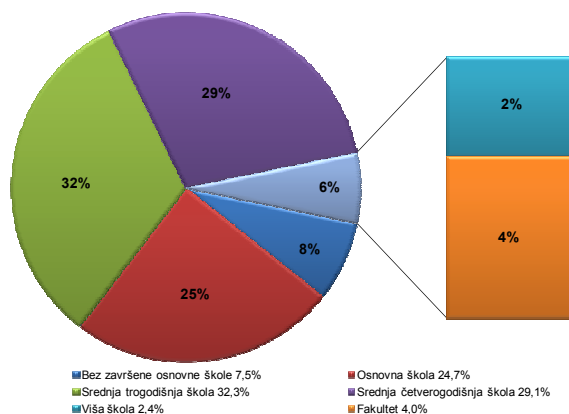

U 2010. godini prosječni broj nezaposlenih povećao se u svim **obrazovnim skupinama** i najizraženije povećanje zabilježeno je kod nezaposlenih osoba sa završenim fakultetom (za 36,6%) i višom školom (za 31,6%). Razlog tome je, i pored znatnog povećanja zapošljavanja, povećan broj novoprijavljenih osoba. Istodobno nešto manje povećanje prosječna broja zabilježeno je kod nezaposlenih s osnovnom školom (za 12,0%) i sa završenom trogodišnjom srednjom školom (10,3%), na što je utjecalo sezonsko zapošljavanje i manji broj novoprijavljenih na evidenciju Zavoda.

Tablica 16.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u 2009. i 2010. godini						
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2009.	28.561	2.205	7.219	9.588	7.985	608	956
	Struktura	100,0	7,7	25,3	33,6	28,0	2,1	3,3
	2010.	32.723	2.449	8.082	10.575	9.511	800	1.306
	Struktura	100,0	7,5	24,7	32,3	29,1	2,4	4,0
	Indeks 10/09.	114,6	111,1	112,0	110,3	119,1	131,6	136,6
ŽENE	2009.	17.146	1.130	4.596	5.143	5.296	375	606
	Struktura	100,0	6,6	26,8	30,0	30,9	2,2	3,5
	2010.	18.336	1.211	4.797	5.131	5.911	478	808
	Struktura	100,0	6,6	26,2	28,0	32,2	2,6	4,4
	Indeks 10/09.	106,9	107,2	104,4	99,8	111,6	127,5	133,3
MUŠKARCI	2009.	11.415	1.075	2.623	4.445	2.689	233	350
	Struktura	100,0	9,4	23,0	38,9	23,6	2,0	3,1
	2010.	14.387	1.238	3.285	5.444	3.600	322	498
	Struktura	100,0	8,6	22,8	37,8	25,0	2,2	3,5
	Indeks 10/09.	126,0	115,2	125,2	122,5	133,9	138,2	142,3

Najviše nezaposlenih bilo je u obrazovnoj skupini sa završenom srednjom školom za zanimanja do 3 godine ili školom za KV i VKV radnike - 32,3% od ukupna prosječna broja nezaposlenih. Nakon te skupine, slijedi skupina osoba sa srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazijom (29,1%) i sa završenom osnovnom školom (24,7%). Osobe sa završenom srednjom školom bilo koje vrste čine nešto više od 60% ukupna prosječna broja nezaposlenih. Međutim, ne treba izgubiti iz vida da osobe s nezavršenom ili završenom osnovnom školom čine 32,0% nezaposlenih. Naposljetku, udio osoba sa završenom višom školom, fakultetom i akademijom čini manjinu nezaposlenih (svega 6,2%). Struktura nezaposlenih žena prema završenom obrazovanju nešto je povoljnija od strukture nezaposlenih muškaraca. Tako je 32,2% nezaposlenih žena četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a muškaraca 25,0%. Udio nezaposlenih muškaraca bez završene osnovne škole je 8,6%, dok je kod žena 6,6%.

Grafikon 7.
Struktura nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u 2010. godini (prosječno)

Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja

Tijekom 2010. godine u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti nalazile su se prosječno mjesečno 6.004 osobe bez radnog staža, tj. 18,3% od prosječne nezaposlenosti. Povećanje njihova broja tijekom godine od 10,6%, što je manje od povećanja broja osoba sa stažem (rast za 15,5%), utjecalo je i na smanjenje udjela u ukupnoj prosječnoj nezaposlenosti za 0,7 postotnih bodova. Udio nezaposlenih žena bez radnog iskustva je 60,0%, što je veći udio od ukupne nezaposlenosti za 4,0 postotna boda.

Tablica 17.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema prethodnom radnom iskustvu u 2009. i 2010. godini								
Radni staž	2009.				2010.				Indeks 10/09.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
bez staža	5.428	19,0	1.944	3.484	6.004	18,3	2.403	3.601	110,6
do 1 godine	4.140	14,5	1.560	2.580	4.434	13,6	1.840	2.594	107,1
1 - 2 godine	2.730	9,6	852	1.878	3.036	9,3	1.091	1.945	111,2
2 - 3 godine	1.800	6,3	570	1.230	2.160	6,6	832	1.328	120,0
3 - 5 godina	2.471	8,7	780	1.691	3.003	9,2	1.131	1.872	121,5
5 - 10 godina	3.289	11,5	1.188	2.101	4.130	12,6	1.713	2.417	125,6
10 - 20 godina	3.685	12,9	1.700	1.985	4.424	13,5	2.107	2.317	120,1
20 - 30 godina	3.362	11,8	1.475	1.887	3.658	11,2	1.699	1.959	108,8
30 i više godina	1.656	5,8	1.346	310	1.874	5,7	1.571	303	113,2
Ukupno	28.561	100,0	11.415	17.146	32.723	100,0	14.387	18.336	114,6

Dakle, kudikamo veći broj nezaposlenih jesu osobe s prethodnim radnim iskustvom, kojih je tijekom godine bilo prosječno mjesečno 26.719 ili 81,7%, gdje dominiraju osobe s radnim iskustvom od 20 i više godina, 5.532 osobe ili 18,3%. Zabrinjava njihov vrlo visok udio, jer su to osobe koje pripadaju starijim dobnim skupinama (od 50 i više godina). U odnosu na 2009. godinu prosječni broj nezaposlenih s radnim iskustvom povećao se za 15,5% ili 3.586 osoba.

Značajne se razlike u broju nezaposlenih osoba, koje su prethodno bile zaposlene, pojavljuju ako se one razvrstaju prema djelatnosti prethodnog zaposlenja. Tako je, primjerice, najveće povećanje broja nezaposlenih zabilježeno među osobama koje su prethodno radile u građevinarstvu (1.007 osoba), prerađivačkoj industriji (576 osoba) i trgovini (528 osoba).

Spomenute promjene broja nezaposlenih prema djelatnosti prethodnog zaposlenja donijele su bitnu preinaku sastava ukupna broja nezaposlenih. Tako je udio nezaposlenih koji su prethodno radili u građevinarstvu 11,6% nezaposlenih) porastao za 2,6 postotnih bodova, dok se u prerađivačkoj industriji (25,6% nezaposlenih) smanjio za 1,5 postotnih bodova. Udio nezaposlenih koji su prethodno radili u trgovini ostao je nešto manji od jedne petine i na trećem mjestu, i dalje, na četvrtom mjestu se nalazi skupina nezaposlenih koji su prethodno bili zaposleni u hotelima i restoranima, što je očito posljedica vrlo visokog sezonskog zapošljavanja u turizmu.

Tablica 18.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema djelatnosti prethodnog zaposlenja u 2010. godini							
Djelatnost		2010.				Indeks 2010/2009.		
		Ukupno	Udio	Žene	Muškarci	Uk.	Ž	M
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.218	8,3	1.084	1.134	108,4	107,5	109,1
B	Rudarstvo i vađenje	48	0,2	6	42	145,5	120,0	150,0
C	Prerađivačka industrija	6.850	25,6	3.795	3.055	109,2	102,3	119,2
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	10	0,0	3	7	83,3	60,0	100,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelat. sanacije okoliša	441	1,7	152	289	128,2	134,5	125,1
F	Građevinarstvo	3.092	11,6	442	2.650	148,3	124,5	153,2
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	4.805	18,0	3.101	1.704	112,3	108,7	119,7
H	Prijevoz i skladištenje	574	2,1	200	374	131,1	119,0	138,5
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2.653	9,9	1.903	750	116,5	110,7	134,4
J	Informacije i komunikacije	211	0,8	108	103	109,9	102,9	118,4
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	285	1,1	203	82	143,2	140,0	151,9
L	Poslovanje nekretninama	84	0,3	62	22	94,4	93,9	95,7
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	788	2,9	490	298	113,9	107,9	125,2
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	915	3,4	533	382	112,3	108,8	117,5
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	668	2,5	233	435	139,2	147,5	135,1
P	Obrazovanje	493	1,8	406	87	121,1	119,8	127,9
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	502	1,9	396	106	157,9	156,5	163,1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	220	0,8	136	84	138,4	120,4	182,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	1.532	5,7	1.182	350	93,5	92,5	97,0
T	Djelatnosti kućanstava kao poslod.; proizvode razl. robu i usluge i obav. različite usluge za vl. potrebe	328	1,2	298	30	92,7	92,8	90,9
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	2	0,0	2		100,0	100,0	
Ukupno		26.719	100,0	14.735	11.984	115,5	107,9	126,5

Nezaposlene osobe s invaliditetom

U skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda i Akcijskim planom Vijeća Europe, Vlada Republike Hrvatske 5. listopada 2007. donijela je drugu Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, prema kojoj je „pravo na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom jedno je od temeljnih ljudskih prava i onemogućavanje ostvarivanje toga prava predstavlja njihovo kršenje i diskriminaciju.“

Ciljevi Nacionalne strategije:

- ☐ učiniti hrvatsko društvo što osjetljivijim i prilagođenijim za nužne promjene u korist izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom
- ☐ stvoriti uvjete za njihovo aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje u društvu
- ☐ poštivanje urođenog dostojanstva i uvažavanje posebnih interesa
- ☐ sprečavanje bilo kakve diskriminacije i snaženje svih oblika društvene solidarnosti

Krajem 2010. godine u Područnoj službi Osijek evidentirano je 700 osoba s invaliditetom, odnosno 26 osoba (3,9%) više nego u prosincu 2009. godine i udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnoj nezaposlenosti bio je 2,1%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj evidentirano je 6.255 osoba s invaliditetom (2,0% od ukupna broja nezaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 10,2% druga po broju evidentiranih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Struktura nezaposlenih osoba s invaliditetom:

► **Spolna struktura:** 305 ili 43,6% nezaposlenih žena s invaliditetom i 395 ili 56,4% nezaposlenih muškaraca s invaliditetom

► **Dobna struktura:** nezaposlenošću su jednako pogođene sve dobne skupine - od 15 do 24 godine (17,3%), od 25 do 34 godine (29,9%), od 35 do 44 godine (24,3%) i od 45 godina i više (28,6%)

Tablica 19.		Nezaposlene osobe s invaliditetom 31. prosinca 2009. i 2010. godine					
		Ukupno	Invalidi domovinskog rata	Invalidi rada	Kategorizirana omladina	Ostali invalidi	Vojni invalidi
UKUPNO	2009.	674	23	23	555	45	28
	Struktura	100,0	3,4	3,4	82,3	6,7	4,2
	2010.	700	19	25	571	57	28
	Struktura	100,0	2,7	3,6	81,6	8,1	4,0
	Indeks 10/09.	103,9	82,6	108,7	102,9	126,7	100,0
ŽENE	2009.	311	3	3	282	14	9
	Struktura	100,0	1,0	1,0	90,7	4,5	2,9
	2010.	305	1	3	274	17	10
	Struktura	100,0	0,3	1,0	89,8	5,6	3,3
	Indeks 10/09.	98,1	33,3	100,0	97,2	121,4	111,1
MUŠKARCI	2009.	363	20	20	273	31	19
	Struktura	100,0	5,5	5,5	75,2	8,5	5,2
	2010.	395	18	22	297	40	18
	Struktura	100,0	4,6	5,6	75,2	10,1	4,6
	Indeks 10/09.	108,8	90,0	110,0	108,8	129,0	94,7

► **Razina obrazovanja:** dominiraju nezaposlene osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike, 529 osoba ili 75,6%. Slijede osobe sa završenom osnovnom školom (81 ili 11,6%), srednjom školom u trajanju od 4 i više godina (64 ili 9,1%), fakultetom (5 ili 0,7) i višom školom, I. stupnjem fakulteta (3 ili 0,4%). 18 osoba s invaliditetom (2,6%) je bez škole i nezavršene osnovne škole

► **Radno iskustvo:** većina osoba s invaliditetom je bez radnog iskustva (302 osobe ili 43,1%) ili imaju staža do jedne godine (115 osoba ili 16,4%)

► **Trajanje nezaposlenost:** 528 osoba s invaliditetom (75,4%) čeka na posao duže od godinu dana, a među njima čak 375 osoba (71,0%) čeka na posao duže od 3 godine

Tijekom 2010. godine s evidencije Područne službe Osijek zaposlene su 93 osobe s invaliditetom, odnosno 7 osoba (8,1%) više nego u istom razdoblju 2009. godine i udio u ukupnom zapošljavanju bio je 0,7%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj zaposleno je 1.080 osoba s invaliditetom (0,8% od ukupna broja zaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 8,6% druga po broju zaposlenih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Kako je velika uloga savjetnika u posredovanju pri zapošljavanju, u Područnoj službi Osijek radi savjetnik specijaliziran za rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom. Naglašen je individualni rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom kako bi što bolje i pouzdanije utvrdili njihove osobne i radne potencijale te u konačnici napravili realne profesionalne planove koji bi bili u skladu sa stvarnim mogućnostima osoba s invaliditetom, ali i potrebama otvorenog tržišta rada. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere aktivne politike zapošljavanja od kojih su neke namijenjene skupinama teško zapošljivih osoba, među kojima su i nezaposlene osobe s

invaliditetom. Riječ je o sufinanciranju zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba, financiranju obrazovanja za potrebe tržišta rada te uključivanje u javne radove. Tijekom 2010. godine 11 nezaposlenih osoba s invaliditetom prošlo je stručno osposobljavanje (jedna osoba za armirača, jedna osoba za keramičara, jedna osoba za rukovatelja građevinskim strojevima, jedna osoba za vočara-vinogradara, jedna osoba za pomoćnog kuhara i 6 osoba za medicinskog masera) i 19 osoba zaposleno je u javnim radovima.

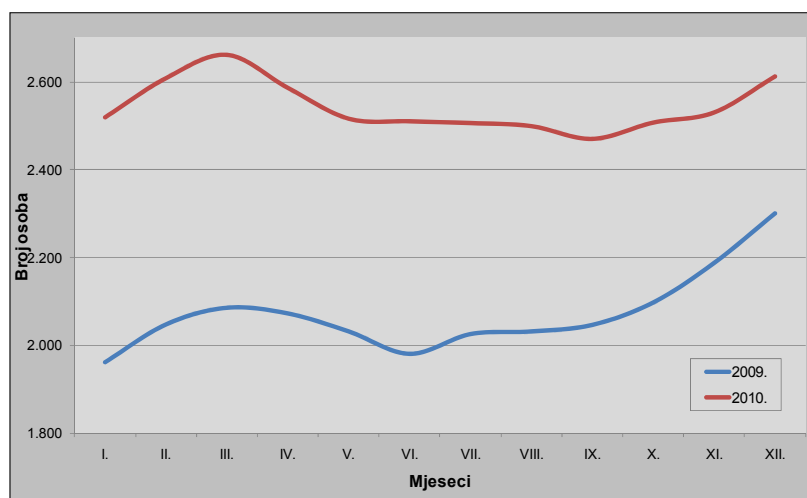
Nezaposleni hrvatski branitelji

U 2010. godini zabilježen je mnogo veći rast nezaposlenih hrvatskih branitelja od ukupne nezaposlenosti. Tako su tijekom 2010. godine u Područnoj službi Osijek evidentirana prosječno mjesečno 2.544 hrvatska branitelja, što je za 472 branitelja ili 22,8% više nego 2009. godine. Nezaposlenost hrvatskih branitelja tijekom godine kretala se različito od ukupne nezaposlenosti, najviše evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja bilo je u ožujku (2.661 branitelj), dok najmanje u rujnu (2.470 branitelja). Prosječno mjesečno prijavljivala su se 134 nova nezaposlena hrvatska branitelja, dok se zapošljavalo 68 (ukupno zaposlen 821 hrvatski branitelj) i brisana iz evidencije (iz ostalih razloga osim zaposlenja) prosječno mjesečno 52 hrvatska branitelja.

Tablica 20.	Prosječni broj nezaposlenih hrvatskih branitelja prema razini obrazovanja u 2009. i 2010. godini						
	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
2009.	2.072	177	679	745	409	27	35
Struktura	100,0	8,5	32,8	36,0	19,7	1,3	1,7
Udio (%) u nezap.	7,3	8,0	9,4	7,8	5,1	4,4	3,7
2010.	2.544	209	885	839	525	41	45
Struktura	100,0	8,2	34,8	33,0	20,6	1,6	1,8
Udio (%) u nezap.	7,8	8,5	11,0	7,9	5,5	5,1	3,4
Indeks 2010/2009.	122,8	118,1	130,3	112,6	128,4	151,9	128,6

U strukturi nezaposlenih hrvatskih branitelja, prema završenom obrazovanju, najviše je bilo osoba sa završenom osnovnom školom, te je njihov udio (34,8%) mnogo veći od udjela ukupne nezaposlenosti (24,7%), dok je kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom mnogo manji (20,6%). Izrazito veliki broj nezaposlenih hrvatskih branitelja ima završenu trogodišnju srednju školu, 33,0% hrvatskih branitelja.

Grafikon 8.
Nezaposleni hrvatski branitelji
u 2009. i 2010. godini

Najveći broj evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja na području je Osijeka, 903 ili 35,5%. Slijede ispostave Đakovo s 539 (21,2%), Našice sa 411 (16,2%), Beli Manastir s 280 (11,0%), Valpovo s 258 (10,1%) i Donji Miholjac sa 153 (6,0%) nezaposlena hrvatska branitelja. U odnosu na prosjek 2009. godine rast nezaposlenih hrvatskih branitelja zabilježen je na čitavom području Osječko-baranjske županije, Belom Manastiru za 20,7% ili 48 osoba, Donjem Miholjcu za 43,0% ili 46 osoba, Đakovu za 48,9% ili 177 osoba, Našicama za 4,3% ili 17 osoba, Osijeku za 17,9% ili 137 osoba i Valpovu za 22,3% ili 47 osoba.

Trajanje nezaposlenosti

Osobe u evidenciji nezaposlenih mogu se razvrstati prema trajanju njihove nezaposlenosti. Usporeni rast novoprijavljenih osoba utjecao je na produžavanje trajanja nezaposlenost, te je potkraj 2010. godine **prosječno trajanje nezaposlenosti** bilo 13 mjeseci, što je jedan mjesec duže u odnosu na kraj 2009. godine. Tijekom godine 69,1% nezaposlenih osoba bilo je nezaposleno dulje od 6 mjeseci, a 51,4% dulje od jedne godine. U usporedbi s prethodnom godinom, smanjio se udio osoba dužeg trajanja nezaposlenosti, a povećala se udio kratkotrajno nezaposlenih osoba (za 1,7 postotnih bodova).

Tablica 21.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2009. i 2010. godini								
	2009.				2010.				Indeks 10/09.
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Do 3 mjeseca	5.398	18,9	2.732	2.666	5.759	17,6	2.922	2.837	106,7
3 - 6 mjeseci	3.737	13,1	1.765	1.972	4.337	13,3	2.211	2.126	116,1
6 - 9 mjeseci	2.470	8,6	1.080	1.390	3.244	9,9	1.639	1.605	131,3
9 - 12 mjeseci	1.811	6,3	751	1.060	2.552	7,8	1.274	1.278	140,9
1 - 2 godine	3.559	12,5	1.247	2.312	5.607	17,1	2.598	3.009	157,5
2 - 3 godine	2.187	7,7	632	1.555	2.207	6,7	776	1.431	100,9
3 - 5 godina	2.916	10,2	890	2.026	2.686	8,2	779	1.907	92,1
5 - 8 godina	3.215	11,3	1.111	2.104	2.831	8,7	924	1.907	88,1
8 i više	3.268	11,4	1.207	2.061	3.500	10,7	1.264	2.236	107,1
Ukupno	28.561	100,0	11.415	17.146	32.723	100,0	14.387	18.336	114,6

Osim što nezaposlene žene čine veći udio u ukupnoj nezaposlenosti, one i duže čekaju na zaposlenje. 57,2% nezaposlenih žena čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana, dok je taj udio kod nezaposlenih muškaraca bio 44,1%.

Tablica 22.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u 2010.godini (godišnji prosjek)						
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Kratkotrajna Nezaposlenost	48,6	29,9	40,5	51,8	53,5	60,0	64,2
Dugotrajna nezaposlenost	51,4	70,1	59,5	48,2	46,5	40,0	35,8

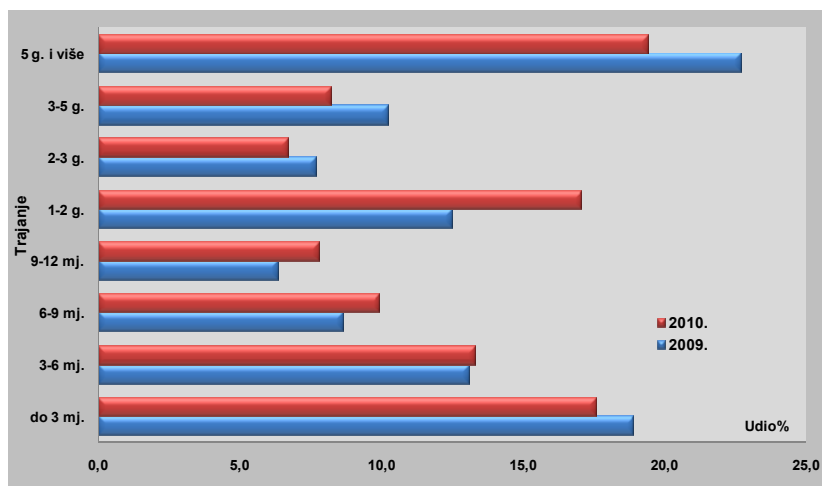
Trajanje nezaposlenosti različito je s obzirom na **razinu završenog obrazovanja**, tj. trajanje nezaposlenosti opada s povećanjem razine obrazovanosti. Kratkotrajna nezaposlenost (do jedne godine) bila je najučestalija kod osoba sa završenim fakultetom - 64,2% nezaposlenih tijekom 2010. čekalo je na posao do jedne godine. U

najnepovoljnijem položaju bile su osobe bez škole i sa završenom osnovnom školom, od kojih je 70,1% odnosno 59,5% čekalo na posao duže od godinu dana.

Tablica 23.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i dobi u 2010.godini (godišnji prosjek)								
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Dobna struktura							
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50 i više
Kratkotrajna nezaposlenost	48,6	82,9	65,3	61,1	51,7	45,9	43,0	41,3	27,8
Dugotrajna nezaposlenost	51,4	17,1	34,7	38,9	48,3	54,1	57,0	58,7	72,2

Dugotrajna nezaposlenost najizraženija je kod nezaposlenih osoba najstarijih **dobnih skupina**. Međutim, ako znamo da duže čekanje na posao (preko godinu dana) otežava povratak u aktivnost, možemo reći da su i mlađe nezaposlene osobe pogođene dugotrajnom nezaposlenošću. Tako u svim dobnim skupinama od 35 godina, više od 50% nezaposlenih čekalo je posao duže od godine dana: od 35 do 39 godina 54,1%, od 40 do 44 godine 57,0%, od 45 do 49 godina 58,7% i 72,2% nezaposlenih osoba životne dobi od 50 i više godina čekalo je posao duže od godinu dana.

Grafikon 9.
Struktura nezaposlenih osoba
prema čekanju na zaposlenje
u 2009. i 2010. godini

Prostorna nezaposlenost

Kao što je već prethodno istaknuto, prosječni broj nezaposlenih u 2010. godini bio je 14,6% veći od prosječna broja nezaposlenih u 2009. godini. Međutim, analiza nezaposlenosti pokazuje da su postojale značajne razlike u opsegu povećanja nezaposlenosti između gradova i općina.

U svim gradovima i općinama Osječko-baranjske županije povećana je nezaposlenost, osim u Vladislavcima gdje je prosječna nezaposlenost smanjena za 2,3% ili 5 osoba. Najznačajnije postotno povećanje nezaposlenosti u gradovima zabilježeno je u Đakovu za 30,7% ili 641 osobu, Donjem Miholjcu za 21,8% ili 191 osobu i Osijeku za 19,7% ili 1.423 osobe. Od 36 općina, najveće povećanje prosječna broja nezaposlenih osoba zabilježeno je u općinama Viškovci (28,1% ili 48 osoba), Ernestinovo (27,1% ili 46 osoba), Strizivojna (24,5% ili 48 osoba), Čeminac (22,0% ili 52 osobe), Satnica Đakovačka (21,2% ili 46 osoba), Podravska Moslavina (20,7% ili 25 osoba) i Punitovci (20,4% ili 34 osobe).

S obzirom na spol, najveći udio žena u ukupnom broju nezaposlenih po gradovima i općinama u 2010. godini imale su općine Vuka (63,2%), Donja Motičina (61,3%), Koška (59,9%), Čeminac (58,7% nezaposlenih žena), dok gradovi Našice (60,3%) i Belišće (57,6%). Nezaposleni muškarci su dominirali u Gorjanima (55,3%), Magadenovcu (55,2%), Viljevu (52,3%) i Levanjskoj Varoši (50,6% nezaposlenih muškaraca).

Najveći udio nestručnih osoba, osoba bez škole, nezavršene i završene osnovne škole, imale su općine Levanjska Varoš (58,6%), Jagodnjak (54,5%), Vladislavci (50,5%), Podgorač (49,8%) i Petlovac (48,1%), dok gradovi Beli Manastir (37,1%) i Belišće (36,0% nezaposlenih osoba). Stručne osobe dominiraju u Petrijevcima (76,7%), Čepinu (74,2%), Bizovcu (71,8%), Ernestinovu (70,8%) i Bilju (68,7%), dok u gradovima Osijek (78,2% i Đakovo (74,1%).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize), broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) 31. prosinca 2010. u odnosu na isti dan 2009. godine porastao je u petnaest općina i gradu Belišću (za 1,9% ili 45 osoba). Najveće apsolutno povećanje broja zaposlenih zabilježeno je Dardi (324 osobe), Vladislavcima (48 osoba), Čemincu (25 osoba) i Dražu (21 osoba), dok je značajno postotno smanjenje zabilježeno u općinama Popovac (24,9% ili 43 osobe), Gorjani (16,0% ili 42 osobe), Petrijevci (15,7% ili 72 osobe), Podgorač (10,9% ili 39 osoba) Podravska Moslavina (10,5% ili 10 osoba), te u gradovima Donji Miholjac (7,7% ili 251 osoba) i Beli Manastir (za 7,1% ili 218 osoba). Prema spolu, zaposleni muškarci dominiraju u većini općina i gradova Osječko-baranjske županije, osim u općinama Vuka (52,9% zaposlenih su žene) i Bizovac (52,5%) te gradovima Beli Manastir (52,5%) i Valpovo (50,3%). Napominjemo da se ovdje radi o podacima prema mjestu rada, te se zbog dnevnih migracija ne mogu uspoređivati s brojem nezaposlenih koji se vode prema mjestu stanovanja.

Tablica 24.	Prosječna nezaposlenost prema općini/gradu stanovanja od 2006. do 2010. godine						
Grad/Općina	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Indeks 2010/2001.	Indeks 2010/2009.
Antunovac	222	220	226	261	316	141,1	121,1
Beli Manastir	1.574	1.438	1.366	1.441	1.535	83,5	106,5
Belišće	1.269	1.241	1.204	1.435	1.464	126,0	102,0
Bilje	488	438	411	469	531	89,2	113,2
Bizovac	393	386	380	436	483	112,9	110,8
Čeminac	237	223	210	236	288	102,9	122,0
Čepin	1.098	962	824	902	1076	98,9	119,3
Darda	1.156	1.038	987	1060	1134	89,1	107,0
Donja Motičina	248	231	204	229	241	117,0	105,2
Donji Miholjac	1.088	986	846	876	1067	92,5	121,8
Draž	385	365	340	367	404	85,1	110,1
Drenje	294	291	274	284	315	131,3	110,9
Đakovo	1.974	1.828	1.689	2.086	2.727	97,1	130,7
Đurđenovac	1.187	1.115	1.002	1.053	1.136	106,5	107,9
Erdut	1.027	929	822	876	946	82,8	108,0
Ernestinovo	206	190	157	170	216	76,9	127,1
Feričanci	295	286	255	280	308	104,4	110,0
Gorjani	150	137	131	147	171	131,5	116,3
Jagodnjak	493	425	387	413	442	92,9	107,0
Kneževi Vinogradi	626	583	535	589	650	85,6	110,4
Koška	497	456	466	488	550	123,9	112,7
Levanjska Varoš	103	124	123	130	145	195,9	111,5
Magadenovac	255	218	193	197	214	82,3	108,6
Marijanci	236	220	185	222	257	80,6	115,8
Podravska Moslavina	118	110	111	121	146	105,8	120,7
Našice	1.985	1.916	1.801	1.983	2.144	103,4	108,1
Osijek	8.127	7.171	6.413	7.231	8.654	78,9	119,7
Petlovac	322	307	291	328	347	84,6	105,8
Petrijevci	212	197	195	221	253	113,5	114,5
Podgorač	450	437	423	449	504	123,5	112,2
Popovac	352	310	284	308	349	84,7	113,3
Punitovci	157	155	141	167	201	141,5	120,4
Satnica Đakovačka	163	170	163	217	263	153,8	121,2
Semeljci	369	274	246	271	323	84,1	119,2
Strizivojna	173	176	162	196	244	115,6	124,5
Šodolovci	162	168	164	170	194	312,9	114,1
Trnava	158	149	139	153	182	144,4	119,0
Valpovo	1.021	1.035	1.027	1.162	1.279	89,6	110,1
Viljevo	281	259	230	235	253	89,4	107,7
Viškovci	166	153	146	171	219	141,3	128,1
Vladislavci	221	191	192	221	216	123,4	97,7
Vuka	139	120	105	111	126	86,9	113,5

Tablica 25.	Korisnici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema mjestu rada 31. prosinca 2009. i 2010. godine						
Grad/Općina	2009.			2010.			Indeks 10/09.
	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	
Antunovac	223	69	154	228	68	160	102,2
Beli Manastir	3.089	1.606	1.483	2.871	1.508	1.363	92,9
Belišće	2.415	698	1.717	2.460	681	1.779	101,9
Bilje	608	227	381	610	235	375	100,3
Bizovac	496	237	259	469	236	233	94,6
Čeminac	162	77	85	187	89	98	115,4
Čepin	965	441	524	905	411	494	93,8
Darda	2580	788	1.792	2904	902	2.002	112,6
Donja Motičina	39	14	25	40	16	24	102,6
Donji Miholjac	3246	1207	2.039	2995	1161	1.834	92,3
Draž	271	117	154	292	119	173	107,7
Drenje	347	157	190	335	149	186	96,5
Đakovo	8.705	3.938	4.767	8.153	3.683	4.470	93,7
Đurđenovac	1.033	476	557	1.028	455	573	99,5
Erdut	541	220	321	545	221	324	100,7
Ernestinovo	308	147	161	287	138	149	93,2
Feričanci	364	132	232	363	125	238	99,7
Gorjani	262	118	144	220	107	113	84,0
Jagodnjak	266	101	165	251	105	146	94,4
Kneževi Vinogradi	515	184	331	531	190	341	103,1
Koška	397	175	222	385	173	212	97,0
Levanjska Varoš	158	73	85	146	70	76	92,4
Magadenovac	325	132	193	299	120	179	92,0
Marijanci	162	63	99	176	67	109	108,6
Podravska Moslavina	95	33	62	85	29	56	89,5
Našice	5.384	2.138	3.246	5.189	2.110	3.079	96,4
Osijek	51.448	24.194	27.254	49.751	23.313	26.438	96,7
Petlovac	200	65	135	180	54	126	90,0
Petrijevci	458	106	352	386	84	302	84,3
Podgorač	358	149	209	319	131	188	89,1
Popovac	173	57	116	130	62	68	75,1
Punitovci	170	52	118	161	48	113	94,7
Satnica Đakovačka	248	63	185	258	76	182	104,0
Semeljci	698	235	463	687	233	454	98,4
Strizivojna	540	224	316	520	220	300	96,3
Šodolovci	1		1	2		2	200,0
Trnava	142	64	78	140	60	80	98,6
Valpovo	2.620	1.346	1.274	2.516	1.320	1.196	96,0
Viljevo	187	89	98	197	83	114	105,3
Viškovci	167	48	119	172	49	123	103,0
Vladislavci	111	49	62	159	67	92	143,2
Vuka	182	93	89	189	100	89	103,8

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize (siječanj 2010., siječanj 2011.)

Tablica 26.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po općinama/gradovima i razini obrazovanja u 2010. godini							
Grad/Općina	Ukupno	Žene	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Antunovac	316	182	16	87	124	73	4	12
Beli Manastir	1.535	799	170	399	372	503	32	59
Belišće	1.464	843	184	343	402	451	45	39
Bilje	531	283	32	134	177	168	6	14
Bizovac	483	263	23	113	186	136	6	19
Čeminac	288	169	9	85	86	98	3	7
Čepin	1.076	621	60	218	405	324	29	40
Darda	1.134	628	229	314	264	281	24	22
Donja Motičina	241	148	18	81	96	41	1	4
Donji Miholjac	1.067	571	83	265	370	282	33	34
Draž	404	202	36	135	112	110	6	5
Drenje	315	178	16	108	119	67	4	1
Đakovo	2.727	1.516	90	615	993	871	64	94
Đurđenovac	1.136	620	106	325	411	257	19	18
Erdut	946	538	75	285	274	277	20	15
Ernestinovo	216	124	6	57	81	63	2	7
Feričanci	308	173	37	86	102	72	7	4
Gorjani	171	76	11	62	58	35	2	3
Jagodnjak	442	225	72	169	111	82	5	3
Kneževi Vinogradi	650	357	51	222	178	178	10	11
Koška	550	330	44	162	196	126	11	11
Levanjska Varoš	145	72	18	67	38	21		1
Magadenovac	214	96	28	60	76	41	3	6
Marijanci	257	130	26	82	83	54	7	5
Podravska Moslavina	146	75	10	38	61	35	1	1
Našice	2.144	1.292	197	504	800	516	65	62
Osijek	8.654	4.962	305	1.578	2.707	3.059	296	709
Petlovac	347	198	43	124	80	90	6	4
Petrijevci	253	136	8	51	97	77	10	10
Podgorač	504	264	77	174	163	81	6	3
Popovac	349	186	46	120	76	101	4	2
Punitovci	201	107	10	67	65	52	4	3
Satnica Đakovačka	263	147	17	86	96	57	3	4
Semeljci	323	184	37	94	119	65	3	5
Strizivojna	244	141	15	75	74	76	3	1
Šodolovci	194	103	15	56	71	45	5	2
Trnava	182	101	10	58	83	26	4	1
Valpovo	1.279	734	75	259	436	422	39	48
Viljevo	253	121	38	78	93	35	3	6
Viškovci	219	127	19	62	73	60	1	4
Vladislavci	216	123	26	83	61	42	1	3
Vuka	126	80	11	34	42	35	2	2

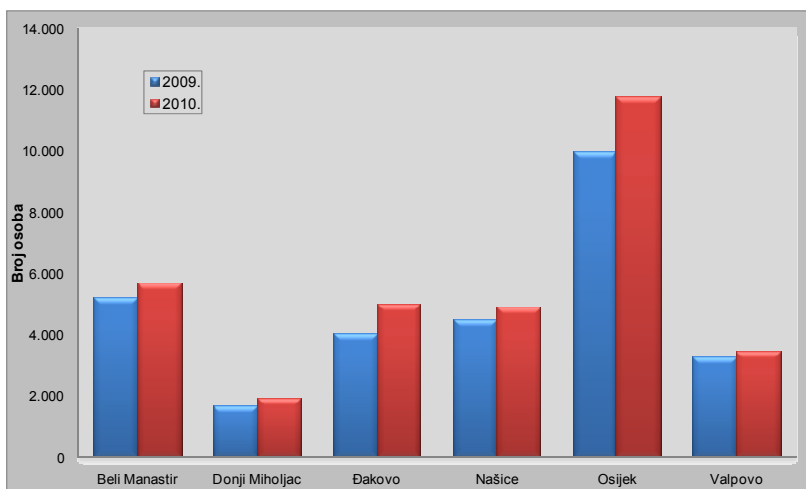
Neujednačenost kretanja nezaposlenosti u proteklom desetogodišnjem razdoblju bilježimo i u ispostavama Područne službe Osijek:

Tablica 27.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po ispostavama u razdoblju od 2001. do 2010. godine							
Godina	Ukupno	Žene	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2001.	35.159	19.080	6.515	2.175	4.422	4.537	14.274	3.236
2002.	37.417	20.310	6.650	2.340	4.988	5.309	14.730	3.400
2003.	33.458	18.783	5.881	2.097	4.600	4.949	13.026	2.905
2004.	32.482	18.284	5.776	2.135	4.162	4.753	12.726	2.930
2005.	32.120	18.188	5.911	2.110	4.070	4.801	12.284	2.944
2006.	30.176	17.821	5.646	1.976	3.792	4.659	11.207	2.896
2007.	27.806	17.079	5.131	1.793	3.625	4.438	9.960	2.859
2008.	25.633	16.148	4.825	1.564	3.388	4.150	8.902	2.804
2009.	28.561	17.146	5.221	1.652	4.010	4.481	9.943	3.254
2010.	32.723	18.336	5.682	1.936	4.999	4.885	11.743	3.478
Indeks 10/01.	93,1	96,1	87,2	89,0	113,0	107,7	82,3	107,5

✗ **Beli Manastir:** U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 12,8%. Tijekom 2010. godine registrirane su prosječno mjesečno 5.682 nezaposlene osobe, što je za 8,8% ili 461 osobu više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,2% ili 8 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (5.999 osoba), a najmanja u srpnju (5.344 osobe). U prosincu 2010. godine evidentirane su 5.844 nezaposlene osobe, što je za 1,6% ili 92 osobe više u odnosu na prosinac 2009. godine.

✗ **Donji Miholjac:** U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 11,0%. Tijekom 2010. godine registrirano je prosječno mjesečno 1.936 nezaposlenih osoba, što je za 17,2% ili 284 osobe više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,3% ili 24 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u prosincu, a najmanja u lipnju (1.824 osobe). U prosincu 2010. godine evidentirane su 2.082 nezaposlene osobe, što je za 16,1% ili 289 osoba više u odnosu na prosinac 2009. godine.

Grafikon 10.
Prosječna nezaposlenost po ispostavama u 2009. i 2010. godini

✗ **Đakovo:** U proteklih deset godina nezaposlenost je porasla za 13,0%. Tijekom 2010. godine registrirano je prosječno mjesečno 4.999 nezaposlenih osoba, što je za 24,7% ili 989 osoba više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,6% ili 75 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u prosincu, a najmanja u lipnju (4.756 osoba). U prosincu 2010. godine

evidentirano je 5.376 nezaposlenih osoba, što je za 20,2% ili 903 osobe više u odnosu na prosinac 2009. godine.

✗ **Našice:** U proteklih deset godina nezaposlenost je porasla za 7,7%. Tijekom 2010. godine registrirano je prosječno mjesečno 4.885 nezaposlenih osoba, što je za 9,0% ili 404 osobe više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,6% ili 26 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (5.067 osoba), a najmanja u lipnju (4.728 osoba). U prosincu 2010. godine evidentirano je 5.035 nezaposlenih osoba, što je za 6,6% ili 311 osoba više u odnosu na prosinac 2009. godine.

Tablica 28.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i ispostavama u 2010. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	2.449	690	184	292	478	515	290
	B	8.082	1.704	524	1.362	1.330	2.396	766
	C	10.575	1.455	682	1.783	1.768	3.765	1.122
	D	9.511	1.610	448	1.353	1.096	3.919	1.085
	E	800	96	47	89	109	359	100
	F	1.306	127	51	120	104	789	115
	Ukupno	32.723	5.682	1.936	4.999	4.885	11.743	3.478
	Indeks 10/09.	114,6	108,8	117,2	124,7	109,0	118,1	106,9
ŽENE	A	1.211	352	84	137	244	270	124
	B	4.797	963	299	799	833	1.426	477
	C	5.131	608	307	850	951	1.847	568
	D	5.911	1.002	250	852	662	2.466	679
	E	478	56	23	51	69	221	58
	F	808	67	29	73	67	502	70
	Ukupno	18.336	3.048	992	2.762	2.826	6.732	1.976
	Indeks 10/09.	106,9	103,6	107,5	110,3	101,0	111,6	101,4
MUŠKARCI	A	1.238	338	100	155	234	245	166
	B	3.285	741	225	563	497	970	289
	C	5.444	847	375	933	817	1.918	554
	D	3.600	608	198	501	434	1.453	406
	E	322	40	24	38	40	138	42
	F	498	60	22	47	37	287	45
	Ukupno	14.387	2.634	944	2.237	2.059	5.011	1.502
	Indeks 10/09.	126,0	115,6	129,5	148,4	122,3	128,1	115,1

✗ **Osijek:** U proteklih deset godina nezaposlenost je smanjena za 17,7%. Tijekom 2010. godine registrirane su prosječno mjesečno 11.743 nezaposlene osobe, što je za 18,1% ili 1.800 osoba više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,8% ili 94 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (12.338 osoba), a najmanja u srpnju (11.232 osobe). U prosincu 2010. godine evidentirano je 12.320 nezaposlenih osoba, što je za 10,0% ili 1.125 osoba više u odnosu na prosinac 2009. godine.

✗ **Valpovo:** U proteklih deset godina nezaposlenost je porasla za 7,5%. Tijekom 2010. godine registrirano je prosječno mjesečno 3.478 nezaposlenih osoba, što je za 6,9% ili 224 osobe više u odnosu na prosjek 2009. godine. Nezaposlenost se tijekom godine povećavala po prosječnoj mjesečnoj od 0,2% ili 5 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (3.693 osobe), a najmanja u lipnju (3.292 osobe). U prosincu 2010. godine evidentirane su 3.554 nezaposlene osobe, što je za 1,7% ili 61 osoba više u odnosu na prosinac 2009. godine.

Prostorne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Prema stanju nezaposlenih na kraju prosinca 2010. godine, najlošiju strukturu nezaposlenih imale su nezaposlene osobe s područja Našica i Belog Manastira: udio nezaposlenih žena u Našicama bio je 57,6%, udio starijih osoba u Belom Manastiru bio je 27,4%, udio nezaposlenih osoba bez i sa završenom osnovnom školom u Belom Manastiru bio je 41,4% i najduže trajanje nezaposlenosti bilo je u Našicama, 60,1% nezaposlenih osoba čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana.

Tablica 29.	Struktura nezaposlenih osoba 31. prosinca 2010. godine i stope zapošljavanja u 2010. godini po ispostavama					
Ispostava	Ukupno	Udio žena	Dob stariji od 50 godina	Bez i sa završenom osnovnom školom	Trajanje duže od 1 godine	Stope zapošljav. 2010.
Beli Manastir	5.844	53,9	27,4	41,4	57,1	23,9
Donji Miholjac	2.082	52,1	22,8	35,4	49,0	24,9
Đakovo	5.376	54,6	19,6	31,9	47,9	23,0
Našice	5.035	58,1	22,3	36,1	60,1	20,9
Osijek	12.320	57,6	24,3	24,3	49,5	25,5
Valpovo	3.554	56,5	26,0	30,5	53,2	24,3
Ukupno	34.211	56,1	23,9	31,5	52,5	24,1

Na području naše zemlje nisu sve regije podjednako pogođene nezaposlenošću. Potkraj 2010. godine najveći apsolutni broj evidentiranih nezaposlenih osoba imale su Splitsko-dalmatinska županija (40.777 osoba ili 12,7% ukupne nezaposlenosti Republike Hrvatske), Grad Zagreb (39.211 osoba ili 12,5%) i Osječko-baranjska županija (34.211 osoba ili 10,7%).

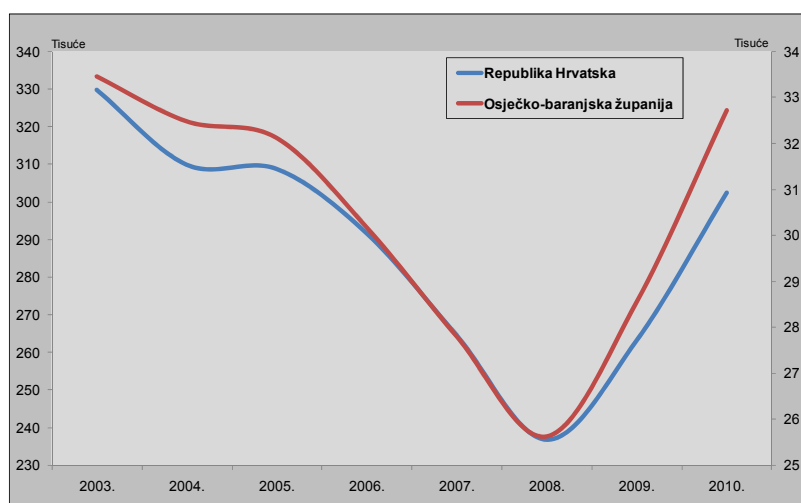
Tablica 30.	Nezaposlene osobe po županijama 31. prosinca 2010. godine						
Red. broj	Županija	Nezaposlenost				Indeks	
		Ukupno	%	Žene	Udio žena	12.10/12.09.	Ø10/Ø09.
1.	Zagrebačka	16.022	5,0	8.308	51,9	118,8	128,3
2.	Krapinsko-zagorska	7.262	2,3	3.387	46,6	120,3	130,2
3.	Sisačko-moslavačka	19.061	6,0	10.547	55,3	106,4	109,4
4.	Karlovačka	11.871	3,7	6.605	55,6	98,3	103,8
5.	Varaždinska	10.206	3,2	4.784	46,9	113,1	119,4
6.	Koprivničko-križevačka	7.700	2,4	3.766	48,9	108,8	118,1
7.	Bjelovarsko-bilogorska	12.408	3,9	6.046	48,7	102,0	108,6
8.	Primorsko-goranska	19.614	6,1	11.147	56,8	110,9	119,9
9.	Ličko-senjska	3.540	1,1	1.891	53,4	106,6	107,0
10.	Virovitičko-podravska	9.864	3,1	5.401	54,8	113,3	110,8
11.	Požeško-slavonska	6.092	1,9	3.171	52,1	106,5	109,1
12.	Brodsko-posavska	16.996	5,3	9.591	56,4	109,7	115,3
13.	Zadarska	11.497	3,6	6.564	57,1	102,7	106,3
14.	Osječko-baranjska	34.211	10,7	19.203	56,1	108,8	114,6
15.	Šibensko-kninska	8.424	2,6	4.596	54,6	104,9	108,6
16.	Vukovarsko-srijemska	19.490	6,1	10.425	53,5	107,2	108,6
17.	Splitsko-dalmatinska	40.777	12,7	23.595	57,9	110,9	112,7
18.	Istarska	9.270	2,9	5.035	54,3	106,1	117,9
19.	Dubrovačko-neretvanska	8.359	2,6	4.664	55,8	105,8	111,6
20.	Međimurska	7.281	2,3	3.673	50,4	112,4	120,3
21.	Grad Zagreb	39.900	12,5	20.541	51,5	117,0	124,9
Republika Hrvatska		319.845	100,0	172.940	54,1	109,7	114,9

Regionalne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Da bismo što bolje uočili te razlike, izdvojili smo županije s najvećim brojem evidentiranih nezaposlenih osoba. **Za razliku od prijašnjih godina Primorsko-goranska županija se po broju nezaposlenih nalazila iza Vukovarsko-srijemske i Sisačko-moslavačke županije.**

Tablica 31.	Struktura nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i županijama 31. prosinca 2010. godine						
Županija	Ukupno	Bez škole i nezavrš. osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Splitsko-dalmatinska	40.777	1,4	16,5	37,8	31,0	5,9	7,4
Grad Zagreb	39.900	3,4	18,0	25,9	33,9	6,0	12,7
Osječko-baranjska	34.211	7,3	24,2	32,3	29,3	2,6	4,4
Primorsko-goranska	19.614	4,7	17,7	33,4	30,5	4,9	8,7
Vukovarsko-srijemska	19.490	3,7	27,6	37,5	25,9	2,9	2,4
Sisačko-moslavačka	19.061	8,6	30,7	32,4	23,5	2,8	2,0
Republika Hrvatska	319.845	5,6	22,8	34,7	27,6	3,9	5,5

Ako promatramo udio nezaposlenih prema najnižem i najvišem završenom obrazovanju, vidimo koliko su te razlike velike. Udio nezaposlenih bez završene i sa završenom osnovnom školom u Republici Hrvatskoj je 28,4% nezaposlenih, a udio nezaposlenih s fakultetom 5,5%. U Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji udio nezaposlenih s najnižim obrazovanjem dosta je ispod republičkog, dok s najvišim obrazovanjem iznad republičkog.

Grafikon 11.
Prosječna nezaposlenost u Osječko-baranjskoj županiji i Republici Hrvatskoj
od 2003. do 2010. godine

Prava tijekom nezaposlenosti

Prava nezaposlenih osoba, prema odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“ br. 80/08,121/10), sastoje se od prava na: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć, naknadu troškova tijekom obrazovanja, jednokratnu novčanu pomoć, naknadu putnih i selidbenih troškova te produžene naknade.

Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu nezaposlena osoba stječe pod uvjetom da u trenutku prestanka radnog odnosa ima 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Da bi nezaposlena osoba ostvarila pravo na novčanu naknadu, mora se u roku od 30 dana od prestanka radnoga odnosa, prestanka bolovanja, odnosno porodiljskog dopusta prijaviti ovlaštenoj službi za zapošljavanje te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade. Pravo na novčanu naknadu ne može ostvariti osoba kojoj je radni odnos prestao njezinom krivnjom ili sporazumom. Dužina prava na novčanu naknadu ovisna je o ukupnom vremenu provedenome na radu, kako je to utvrđeno Zakonom.

Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu. Isplata novčane naknade u jednokratnom iznosu može se odobriti za otvaranje obrta odnosno samostalne djelatnosti, a i za zapošljavanje u trgovačkom društvu u kojem nezaposlena osoba ima udio koji nije većinski ili za volontiranje prema propisima o radu. Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće umanjen za doprinose za obvezna osiguranja ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa. Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 70% a za preostalo vrijeme korištenja 35% od osnovice . Osobama kojima je novčana naknada utvrđena sve do ispunjavanja prvih uvjeta za mirovinu utvrđuje se visina novčane naknade za prvih 90 dana mjeseci 70% a za preostalo vrijeme korištenja u visini 35% od osnovice.

U Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek, tijekom 2010. godine novčanu naknadu koristila je prosječno mjesečno 6.419 nezaposlena osoba, što je za 14,6% ili 818 korisnika više nego u 2009. godini. Od prosječna broja nezaposlenih novčanu naknadu koristilo je 19,6% nezaposlenih osoba.

Tablica 32.		Prosječni broj korisnika novčane naknade prema razini obrazovanja i ispostavama u 2010. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	353	55	24	43	47	98	86
	B	1.420	258	103	294	166	429	170
	C	2.345	307	156	390	274	910	308
	D	1.910	282	76	283	150	842	277
	E	179	13	9	16	17	94	30
	F	212	22	6	19	9	134	22
	Ukupno	6.419	937	374	1.045	663	2.507	893
	Indeks 10/09.	114,6	111,0	143,3	136,4	114,5	107,6	108,6
ŽENE	Ukupno	2.925	410	145	405	260	1.342	363
	Indeks 10/09.	101,2	102,2	118,9	106,6	94,2	100,2	97,6
MUŠKARCI	Ukupno	3.494	527	229	640	403	1.165	530
	Indeks 10/09.	128,9	119,0	164,7	165,8	133,0	117,7	117,8

Povećanje prosječna broja korisnika novčane naknade zabilježeno je u svim ispostavama, Belom Manastiru za 11,0% ili 93 korisnika, Donjem Miholjcu za 43,3% ili 113 korisnika, Đakovu za 36,4% ili 279 korisnika, Našicama za 14,5% ili 84 korisnika, Osijeku za 7,6% ili 178 korisnika i Valpovu za 8,6% ili 71 korisnik.

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama

Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisano je kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih. U 2010. godini doneseno je 1.400 prvostupanjskih rješenja o brisanju osoba iz evidencije nezaposlenih. Na rješenja o brisanju podneseno je 120 žalbi, od kojih je 40 riješeno pozitivno.

Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja

Pravo na novčanu pomoć u visini neoporezivog iznosa stipendije prema posebnom propisu ima nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje. Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje ima pravo na naknadu troškova prijevoza tijekom toga obrazovanja u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, stvarnih troškova za obvezne udžbenike, troškova prehrane i troškova propisane zaštitne odjeće, obuće i drugih pomagala. Novčanu pomoć radi obrazovanja u 2010. godini koristila je 471 osoba.

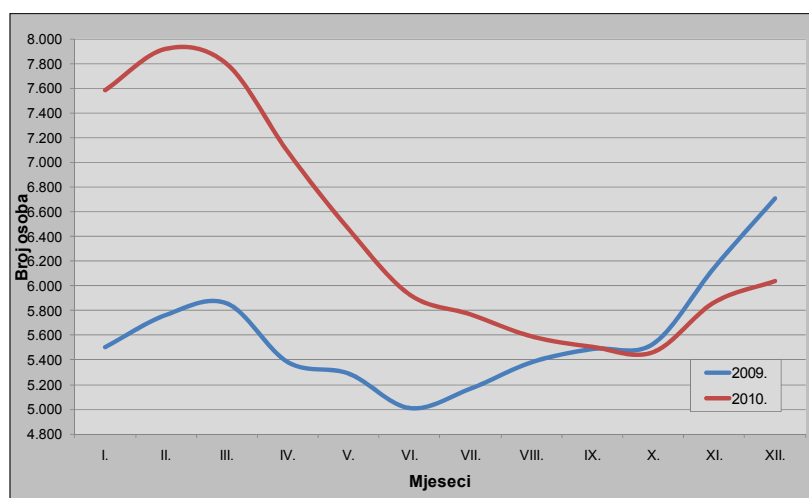
Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova

Nezaposlena osoba kojoj Zavod nije u mogućnosti osigurati zaposlenje u mjestu prebivališta, a koja sama ili posredovanjem Zavoda nađe zaposlenje u drugom mjestu, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, te na naknadu putnih i selidbenih troškova za sebe, bračnog druga i djecu, od mjesta prebivališta do mjesta zaposlenja. Uvjeti za korištenje ovoga prava utvrđeni su Odlukom o jednokratnoj novčanoj pomoći i naknadi putnih i selidbenih troškova. U 2010. godini novčanu naknadu u jednokratnom iznosu za otvaranje obrta ili trgovačkog društva koristilo je 60 osoba, jednokratnu novčanu pomoć za nezaposlene osobe koje su same ili posredstvom Zavoda našle zaposlenje u drugom mjestu koristilo je 5 osoba, a putne troškove za sezonski rad na moru koristilo je 1.276 osoba.

Mirovinsko osiguranje

Pravo na mirovinsko osiguranje prema Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ostvaruje nezaposlena osoba koja je ostvarila novčanu naknadu i koja ima godine života, a nedostaje joj najviše 5 godina mirovinskog staža do ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu. Tijekom 2010. godine prosječno mjesečno bila su dva korisnika mirovinskog osiguranja, 12 korisnika manje nego u 2009. godini.

Grafikon 12.
Korisnici novčane naknade
u 2009. i 2010. godini

Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje

Prema standardima kvalitete usluga profesionalnog usmjeravanja i obrazovanja, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek, Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje provodi niz stručnih postupaka kojima je cilj utjecati na razinu zapošljivosti nezaposlenih osoba i tražitelja zaposlenja, ali i preventivno djelovati na usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada davanjem stručne pomoći učenicima završnih razreda osnovne i srednje škole pri odabiru škole, odnosno zanimanja.

Profesionalno informiranje i savjetovanje

Profesionalno informiranje i savjetovanje su aktivnosti usmjerene na nezaposlene osobe, vezano za doškolovanje i razvoj profesionalne karijere, kao i učenike VIII. razreda osnovne škole koji se nalaze pred izborom prvog zanimanja i maturante kojima su nužne informacije i savjeti o mogućnostima studiranja i zapošljavanja. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama nezaposlenih (bolesnima, starijoj populaciji, bez osnovne škole, socijalno isključenima) i učenicima s teškoćama u razvoju i zdravstvenim teškoćama, koji imaju sužene mogućnosti izbora zanimanja.

Korisnici	Profesionalno informiranje i savjetovanja	Broj korisnika
Učenici osnovnih škola	Grupno informiranje	950
	Individualno informiranje i savjetovanje	520
Učenici osnovnih škola Učenici srednjih škola	Individualno informiranje i savjetovanje računalnim programom „Moj izbor“	216 160
Nezaposleni i tražitelji zaposlenja	Grupno informiranje o mogućnostima zapošljavanja i osposobljavanja	1.735
	Individualno informiranje i savjetovanje	1.180
	Informiranje i savjetovanje branitelja o mogućnostima osposobljavanja	74

Pisani informativni materijali (brošure, letci i sl.)	Naklada
Brošura za učenike VIII. razreda „Kamo nakon osnovne škole“	4.000

Radionice za nezaposlene osobe

Radionice: Kako tražiti posao, Kako se predstaviti poslodavcu, Radionica samoprocjene i Radionica o osposobljavanju, usmjerene su na pružanje pomoći nezaposlenim osobama s ciljem povećanja njihove zapošljivosti, kroz aktivno traženje posla, pripremu za razgovor s poslodavcem i pomoć u procjeni osobnih radnih potencijala, te definiranju ostvarivog profesionalnog cilja.

Naziv radionice	Broj radionica	Broj osoba
„Kako tražiti posao“	343	3.268
„Kako se predstaviti poslodavcu“		
Radionica samoprocjene		
Radionica o osposobljavanju		

Profesionalna selekcija

Profesionalna selekcija provodi se na temelju zahtjeva poslodavaca za potrebe novog zapošljavanja ili u svrhu osposobljavanja ili doškolovanja nezaposlenih osoba. Profesionalna selekcija obuhvaća stručni odabir kandidata za određeno radno mjesto ili obrazovanje u kojem se odabiru kandidati koji najbolje udovoljavaju postavljenim zahtjevima. Uključuje ispitivanje sposobnosti, osobina ličnosti, interesa, motivacije, i prema potrebi, specifičnih znanja i zdravstvenog stanja i njihovo uspoređivanje sa zahtjevima radnog mjesta.

Naziv	Broj selekcija	Broj osoba
Profesionalne selekcije	54	876

Osim navedenih aktivnosti, Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje u suradnji s civilnim udrugama, održavao je radionice i van Zavoda. Tako su u suradnji je s Info centrom za mlade Osijek održane radionice prilagođene mladima: „Kako tražiti posao“ i „Kako se predstaviti poslodavcu“. Za liječene ovisnike zajednice Susret održane su radionice „Kako tražiti posao“, „Kako se predstaviti poslodavcu“ i „Metode samoprocjene“. Posebna pozornost posvećena je radu sa osobama s invaliditetom, za koje se također održavaju prilagođene spomenute radionice.

Aktivna politika zapošljavanja

Projekt Poticanje zapošljavanja Osječko-baranjske županije

Osječko-baranjska županija Agencija za razvoj je, kao i prethodnih godina, i u 2010. godini organizirala i financirala projekt Poticanje zapošljavanja kroz stručno osposobljavanje nezaposlenih osoba. Projektom su obuhvaćene 35 nezaposlenih osoba, koji pokrivaju različite ciljne skupine: žene, dugotrajno nezaposleni, deficitarna zanimanja i razvijanje posebnih vještina:

- 30 nezaposlenih osoba u Zavodu za informatiku u Osijeku osposobljava se za računalnog operatera
- 5 nezaposlenih osoba metalskih zanimanja u Strojarsko tehničkoj školi u Osijeku osposobljava se za zanimanje elektrozavarivač

Nacionalni plan poticanja zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu

Nacionalni plan poticanja zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu temelji se na Zajedničkom memorandumu o prioritetima politike zapošljavanja (Joint Assessment of the Employment Policy Priorities of the Republic of Croatia - JAP), koji su 28. svibnja 2008. godine potpisali Vlada Republike Hrvatske i povjerenik Europske komisije zaduženom za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti, a čiji je cilj usklađivanje aktivnosti vezanih uz tržište rada s Lisabonskom strategijom tj. priprema za primjenu Europske strategije zapošljavanja. Vlada Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 21. svibnja 2009. godine, donijela je Odluku o prihvatanju Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu, kojim se utvrđuju osnovna načela državne politike zapošljavanja, tj. odgovornosti i zadaće nadležnih tijela državne uprave i javnih ustanova u provedbi plana, te njihovo zajedničko djelovanje i međusobna suradnja.

Mjere u nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje su potpore za zapošljavanje i usavršavanje usklađene sa Zakonom o državnim potporama (140/05), te imaju obilježja horizontalnih potpora, namijenjenim svim poduzetnicima, ali isključuju poduzetnike u teškoćama. Osim potpora za zapošljavanje, mjere su usmjerene i na motiviranje, financiranje obrazovanja i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba s ciljem povećanja zapošljivosti.

1. Mjere koje se smatraju potporama za zapošljavanje

Sufinanciranje prvog zapošljavanja mladih osoba bez radnog staža: obuhvaća nezaposlene mlade osobe do 25 godina bez završenog srednjoškolskog obrazovanja i radnog staža i nezaposlene mlade osobe do 29 godina bez radnog staža, sa zanimanjima stečenim po programima srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, koje su prijavljene u evidenciju nezaposlenih osoba. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe bez zanimanja, 10 mjeseci za zanimanja stečena po programima srednjoškolskog obrazovanja te 8 mjeseci za zanimanja stečena po programima visokoškolskog obrazovanja.

Sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba: obuhvaća sve nezaposlene osobe bez obzira na radni staž, godine starosti i razinu obrazovanja, koje su najmanje 6 mjeseci u evidenciji nezaposlenih ukoliko su mlađe od 25 godina, a za osobe starije od 25 godina uvjet je da se nalaze duže od 12 mjeseci na evidenciji nezaposlenih. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe bez zanimanja, 10 mjeseci za zanimanja stečena po programima srednjoškolskog obrazovanja te 8 mjeseci za zanimanja stečena po programima visokoškolskog obrazovanja.

Sufinanciranje zapošljavanja osoba iznad 50 godina: obuhvaća osobe iznad 50 godina starosti koje se nalaze na evidenciji Zavoda ili ukoliko se nalaze u otkaznom roku temeljem tehnološkog viška uz uvjet da su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme najmanje 12 mjeseci kod prethodnog poslodavca. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe bez zanimanja, 10 mjeseci za zanimanja stečena po programima srednjoškolskog obrazovanja te 8 mjeseci za zanimanja stečena po programima visokoškolskog obrazovanja.

Sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba; obuhvaća nezaposlene hrvatske branitelje, djecu i supružnike poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, roditelje s 4 i više malodobne djece, roditelje djece s posebnim potrebama, roditelje djece oboljele od malignih bolesti, žrtve obiteljskog nasilja, liječene ovisnike, žrtve trgovanja ljudima, azilante, mlade osobe koje su izašle iz sustava skrbi domova za djecu, povratnike s odsluženja zatvorske kazne, a koji su prijavljeni u evidenciju nezaposlenih uz uvjet da nisu bile zaposleni unazad 6 mjeseci. Ova mjera također se odnosi na sobe s invaliditetom, samohrane roditelje i osobe iz prve ciljane skupine koje nisu stekle srednjoškolsko obrazovanje bez obzira na dužinu prijave u evidenciju nezaposlenih ili ukoliko se nalaze u statusu zaposlene osobe koje su u otkaznom roku temeljem viška radnika. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe bez zanimanja, 10 mjeseci za zanimanja stečena po programima srednjoškolskog obrazovanja te 8 mjeseci za zanimanja stečena po programima visokoškolskog obrazovanja.

Sufinanciranje samozapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba; obuhvaća nezaposlene osobe do 25 godina starosti koje se nalaze najmanje 6 mjeseci u evidenciji nezaposlenih, bez obzira na radni staž i razinu obrazovanja kao i nezaposlene osobe iznad 25 godina starosti koje se nalaze najmanje 12 mjeseci u evidenciji nezaposlenih, bez obzira na radni staž i razinu obrazovanja. Sufinanciranje traje 12 mjeseci za osobe bez zanimanja, 10 mjeseci za zanimanja stečena po programima srednjoškolskog obrazovanja te 8 mjeseci za zanimanja stečena po programima visokoškolskog obrazovanja.

2. Mjere koje se smatraju potporama za usavršavanje

Sufinanciranje obrazovanje za poznatog poslodavca: obuhvaća novozaposlene radnike - polaznike programa usavršavanja i zaposlene radnike - polaznike programa usavršavanja po odabiru poslodavca koji su najmanje 12 mjeseci u radnom odnosu kod poslodavca. Potpora, u slučaju ove mjere, razlikuje dvije vrste obrazovanja: Opće usavršavanje (stručno osposobljavanje) i Posebno usavršavanje (stjecanje dodatnih znanja i vještina vezanih uz zvanje/zanimanje). Pri korištenju općeg usavršavanja isplaćuje se 70% opravdanih troškova usavršavanja za malog i srednjeg poslodavca te 60% opravdanih troškova usavršavanja za velikog poslodavca. Pri korištenju posebnog usavršavanja isplaćuje se 35% opravdanih troškova usavršavanja za malog i srednjeg poslodavca te 25% opravdanih troškova usavršavanja za velikog poslodavca.

3. Mjere za obrazovanje i zapošljavanje s ciljem povećanja zapošljivosti osoba

Sufinanciranje obrazovanja za nepoznatog poslodavca: obuhvaća obrazovanje nezaposlenih osoba za potrebe lokalnih tržišta rada, usavršavanje znanja i vještina nezaposlenih osoba za sezonske poslove u ugostiteljsko-turističkoj djelatnosti i za deficitarna zanimanja. Isplaćuje se u cijelosti trošak obrazovanja obrazovnoj ustanovi, a polazniku se isplaćuje novčana pomoć, troškovi prijevoza i uplaćuje se osiguranje.

Javni radovi: cilj ove mjere je društveno korisnim radom afirmirati socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice nezaposlenosti kroz suradnju jedinica lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu, nevladinih udruga te povećati zapošljivost dugotrajno nezaposlenih osoba, s osobitim naglaskom na njihovu socijalnu uključenost.

Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa: cilj mjere je mladim nezaposlenim osobama bez radnog iskustva i staža osigurati ulazak na tržište rada kroz stručno osposobljavanje za rad. Mladim osobama koje su dugotrajno nezaposlene, a završile su školovanje po programima srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, kroz stručno osposobljavanje za rad osigurat će se stjecanje radnog iskustva čiji nedostatak im otežava pristup prvom zaposlenju te polaganju stručnih i majstorskih ispita. Mjera se odnosi na nezaposlene osobe najmanje 6 mjeseci u evidenciji nezaposlenih, sa završenim fakultetom, prvim stupnjem fakulteta ili višom školom, bez radnog iskustva starosti do 29 godina života i na nezaposlene osobe najmanje 6 mjeseci u evidenciji nezaposlenih, sa završenom srednjom školom u trogodišnjem ili četverogodišnjem trajanju, bez radnog iskustva, starosti do 25 godina života. Poslodavcu se vrši uplata obaveznih doprinosa mirovinskog osiguranja prema člancima 43. i 44. Zakona o doprinosima i to 0,35% prosječne plaće u RH prema objavi Državnog zavoda za statistiku. Osim uplate doprinosa polaznicima stručnog osposobljavanja za rad financira se

novčana pomoć u visini neoporezivog dijela studentske stipendije (trenutno iznosi 1.600 kuna mjesečno) za pokrivanje osnovnih troškova prijevoza, toplog obroka i drugog.

Temeljem Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanje za 2009. i 2010. godinu Hrvatski zavod za zapošljavanje u 2009. godini provodio je i mjere pripreme za zapošljavanje i samozapošljavanje te sufinanciranje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalnosti, sukladno **Nacionalnom programu za Rome i Akcijskom planu desetljeća za uključivanje Roma 2005-2015.**, i to:

- Sufinanciranje/financiranje obrazovanja osoba romske nacionalne manjine
 - o Financiranje obrazovanja osoba romske nacionalne manjine
 - o Sufinanciranje obrazovanja osoba romske nacionalne manjine
 - o Osposobljavanje za samozapošljavanje osoba romske nacionalne manjine
 - o Financiranje novčane pomoći za vrijeme stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenim mladim osobama romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje
- Sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine u programima javnih radova
- Sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine u trajanju od 24 mjeseca

Cilj primjene tih mjera bio je povećanje zapošljivosti dugotrajno nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, s naglaskom na njihovu socijalnu uključenost, te društveno korisnim radom u obliku programa Romi za Rome i Romi za lokalnu zajednicu afirmirati socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice nezaposlenosti osoba romske nacionalnosti.

Osnovni pokazatelji provedbe mjera

Od 8. veljače 2010. do 30. studenog. 2010. godine pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje PS Osijek zaprimljeno je 637 zahtjeva, od kojih je 476 zahtjeva pozitivno ocijenjeno, te su sklopljeni Ugovori o dodjeli potpore za zapošljavanje i obrazovanje, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba kao i sufinanciranje zapošljavanja u programima javnih radova.

Mjerama su obuhvaćene 1.492 osobe, što čini 11,4% od ukupna broja osoba obuhvaćenih mjerama na razini Republike Hrvatske. Ovim postignutim rezultatima Područna služba Osijek nalazi se na drugom mjestu po broju osoba obuhvaćenih mjerama. Od ukupno 1.492 osobe obuhvaćene mjerama, 971 osoba je zaposlena, 37 osoba je uključeno u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a 484 osobe su uključene u programe obrazovanja.

Temeljem mjera iz Nacionalnog programa za Rome/Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma u razdoblju od 8. veljače 2010. do 30. studenog. 2010. godine pri Područnoj službi Osijek zaprimljeno je 19 zahtjeva od kojih je 12 zahtjeva pozitivno ocijenjeno te je na temelju istih potpisano 12 ugovora. Mjerama je obuhvaćena 117 osoba romske nacionalne manjine iz evidencije nezaposlenih osoba, što čini 38,5% od ukupnog broja osoba romske nacionalne manjine obuhvaćenih mjerama na razini Republike Hrvatske (304 osobe), te je Područna služba Osijek po broju zaposlenih na prvom mjestu u Republici Hrvatskoj. Od ukupnog broja uključenih osoba romske nacionalne manjine, 116 osoba romske nacionalne manjine su zaposleni kroz mjeru Javni radovi, a jedna osoba je uključena u obrazovanje.

Tablica 33.	Zaposlene/obrazovane osobe po mjerama iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. u 2010. godini								
Mjere	Ukupno	Spol		Razina obrazovanja			Status poslodavca		
		Žene	Muškarci	Osobe bez zanimanja	Osobe strukovnih zanimanja i srednje stručne spreme	Zanimanja više i visoke stručne spreme	Mikro	Mali	Srednji
UKUPNO	1.492	697	795	691	731	70	869	579	44
Prvo zapošljavanje mladih osoba bez radnog staža	64	35	29		36	28	46	6	12
Zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba	161	104	57	19	123	19	124	35	2
Zapošljavanje osoba iznad 50 godina	30	11	19	7	16	7	26	4	
Zapošljavanje posebnih skupina nezaposlenih osoba	7	2	5	3	3	1	7		
Sufinanciranje samozapošljavanja dugotrajno nezaposl. osoba	47	18	29	5	35	7	47		
Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog	37	24	13		32	5	5	2	30
Obrazovanje za poznatog poslodavca	15	13	2		15		15		
Obrazovanje za nepoznatog poslodavca	469	172	297	45	424		310	159	
Javni radovi	662	318	344	612	47	3	289	373	

Tablica 34.	Uključeni u obrazovanje za nepoznatog poslodavca po obrazovnim programima u 2010. godini			
	Naziv obrazovnog programa		Broj osoba	
	sobarice		32	
	pomoćni konobari		30	
	pomoćni kuhari		30	
	AutoCad operatori		29	
	zaštitari		27	
	njegovatelji/njegovateljice		25	
	medicinski maseri		25	
	elektrozavarivači		20	
	serviseri osobnih računala		18	
	slastičari		16	
	monteri suhe gradnje		15	
	rukovatelji građevinskim strojevima		15	
	pomoćni soboslikari		15	
	programeri na internetu		15	
	pekari bureka i pizze		15	
	vinogradari, voćari		15	
	rukovatelji viličarem		14	
	pomoćni armirači		13	
	pomoćni keramičari		13	
	pomoćni zidari		11	
	sistemski mrežni administratori		11	
	pomoćni bravari		10	
	limari		10	
	elektromonteri		10	
	turistički vodiči		10	
	izolateri		7	
	vozači motornih vozila		6	
	menadžeri prodaje		5	
	vozači D kategorije		4	
	pomoćni tesari		3	
	Ukupno		469	

Projekti s potporom Europske unije

Program Leonardo da Vinci 2010 - Mobilnost radne snage

U suradnji s partnerskom institucijom Ekip Europa Malaga Španjolska, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek provodi **Projekt „Radno iskustvo u stranoj zemlji“** Programa Leonardo da Vinci 2010 - Mobilnost radne snage u vrijednosti od 4.796,00 EUR. Specifični cilj projekta je osigurati mladim nezaposlenim osobama radno iskustvo i specijalizirano znanje, te utvrđivanje komunikacijskih vještina i znanja stranog jezika. Ciljana skupina su tri mlade nezaposlene osobe od 19 do 25 godina koje su završile srednju školu za kuhara i konobara. Trajanje provedbe Projekta je 7 mjeseci, a trajanje mobilnosti 14 dana.

IPA 2007.-2009. komponenta II Prekogranični program Mađarska - Hrvatska

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek sudjeluje u provedbi dva Projekta „Učenje i rad“ i „Suradnja bez granica - Mađarsko-hrvatska stručna akademija za zapošljavanje“ IPA komponente II Prekograničnog programa Mađarska Hrvatska.

Cilj **Projekta „Učenje i rad“** razvijanje je efikasnijeg i boljeg tržišta rada u prekograničnom području, odnosno postavljanje temelja za sustav izbora karijere u prekograničnom području Hrvatske i Mađarske. Trajanje projekta je 12 mjeseci i to od 1. svibnja 2010. godine do 30. travnja 2011. godine. Nositelj projekta tj. glavni korisnik je Zavod za zapošljavanje južnog Zadunavlja iz Pečuha čiji je udio u proračunu 99.721,00 EUR. Partneri na projektu su: Područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz Osijeka (udio u proračunu: 53.898,00 EUR), Vukovara (udio u proračunu: 16.545,00 EUR), Bjelovara (udio u proračunu: 17.335,00 EUR) i Vijeće županije Baranya iz Pečuha (udio u proračunu: 12.500,00 EUR). Ukupan iznos proračuna je 200.000,00 EUR od čega Europska unija sufinancira 170.000,00 EUR odnosno 85%. Projektom se planira izvršiti razmjena učenika (dvadeset osoba s hrvatske strane granice ići će na stručnu praksu u Mađarsku i dvadeset osoba iz Mađarske u Hrvatsku). Organizirat će se ukupno osam manifestacija „Dani karijera“ i to četiri u Hrvatskoj a četiri u Mađarskoj. Mađari će organizirati kamp trening za socijalno ugrožene mlade osobe na tržištu rada. Provest će se pet radionica na različite teme koje su vezane uz sustav izbora karijere.

Cilj **Projekta „Suradnja bez granica – Mađarsko-hrvatska stručna akademija za zapošljavanje“** je razvijanje integriranog hrvatsko-mađarskog tržišta rada u prekograničnom području kojim će se osigurati mogućnost za usporedbu sustava alata politike zapošljavanja. Trajanje projekta je 12 mjeseci i to od 1. travnja 2010. godine do 31. ožujka 2011. godine. Nositelj projekta tj. glavni korisnik je Zavod za zapošljavanje južnog Zadunavlja iz Pečuha čiji je udio u proračunu 95.560,00 EUR. Partneri na projektu su: Zavod za zapošljavanje sjevernog Zadunavlja iz Szombathelya (udio u proračunu: 40.922,22 EUR), Područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz Osijeka (udio u proračunu: 16.810,00 EUR), Križevaca (udio u proračunu: 9.640,00 EUR), Čakovca (udio u proračunu: 15.880,00 EUR) i Vinkovaca (udio u proračunu: 10.460,00 EUR). Suradnik na projektu je Mađarsko-hrvatska industrijska i trgovinska komora iz Zagreba. Ukupan iznos proračuna je 189.272,22 EUR od čega Europska unija sufinancira 160.881,38 EUR odnosno 85%. Tijekom projekta provest će se osam radionica akademije stručnjaka na različite teme u vezi zapošljavanja i politike zapošljavanja u prekograničnom području, konferencija o politici zapošljavanja te početna i završna konferencija projekta. Izradit će se četiri stručne studije o zapošljavanju u prekograničnom području, metodološki priručnik i priručnik s primjerima dobre prakse, te općeniti priručnik u kojem će se nalaziti opis projekta i skraćeni sadržaj sve četiri stručne studije i drugih rezultata projekta. Također, biti će izrađena zajednička dvojezična web stranica koja će služiti kao info-komunikacijska baza i na kojoj će se nalaziti dokumenti izrađeni tijekom projekta.

IPA 2007.-2009. komponenta IV Razvoj ljudskih potencijala

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek je nositelj tri Projekta „Osnaživanje i aktiviranje žena na tržištu rada“, „Posao i edukacija za osobe s invaliditetom“, te „Motivacija dugotrajno nezaposlenih osoba“, financiranih iz Instrumenta pretpristupne pomoći IPA IV komponenta Razvoj ljudskih potencijala. Cilj projekata je

povećanje pristupa tržištu i svijetu rada ženama, osobama s invaliditetom i dugotrajno nezaposlenim i socijalno ugroženim osobama

Pristup tržištu i svijetu rada posebno je otežan posebnim grupama žena kao što su starije, dugotrajno nezaposlene, neaktivne žene i Romkinje. **Projekt „Osnaživanje i aktiviranje žena na tržištu rada“** (projekt „Žene na tržištu rada“ u okviru IPA IV) ukupne vrijednosti 121.119,58 EUR financiran je sredstvima EU u iznosu od 85%. Partner na projektu je Udruženje Baranja Bilje. Osnovna aktivnost projekta je stručno osposobljavanje 40 žena za uzgoj voća i povrća u plastenicima (30% najuspješnijih polaznica dobit će na korištenje obiteljske plastenike), te stručno osposobljavanje 40 žena za izradu suvenira (dobit će i korištenje web trgovine). Polaznice će, osim stručnog osposobljavanja, tijekom projekta proći motivacijske radionice za jačanje samopouzdanja i pripremu za (samo)zapošljavanje, obuku za razvoj poduzetničkih vještina.

Nedostupnost informacija o prednostima zapošljavanja osoba s invaliditetom stvara dodatnu prepreku za njihovo uključivanje na tržište rada. **Projekt „Posao i edukacija za osobe s invaliditetom“** (projekt „Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ u okviru IPA IV) ukupne vrijednosti 96.731,73 EUR financiran je sredstvima EU u iznosu od 78%. Partner na projektu je Savez organizacija invalida Osječko-baranjske županije. Osnovna aktivnost projekta je stručno osposobljavanje 42 osobe s invaliditetom za krojača i cvjećara. Polaznicima će se, osim stručnog osposobljavanja, organizirati studijski posjet zaštitnoj radionici kao primjeru dobre prakse. Osim toga projektom će se, organizacijom okruglih stolova, konferencija, promicati prednosti zapošljavanja osoba s invaliditetom, u širokoj promidžbi usmjerenoj prije svega na poslodavce.

Nerijetko dugotrajno nezaposlene osobe koje su korisnici socijalne pomoći imaju vrlo nisku razinu obrazovanja i profesionalnih vještina, ali i nedovoljnu motiviranost za traženje posla i njegovo zadržavanje. **Projekt „Motivacija dugotrajno nezaposlenih osoba“** (projekt „Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina“ u okviru IPA IV) ukupne vrijednosti 87.560,00 EUR financiran je sredstvima EU u iznosu od 78%. Partner na projektu je Centar za socijalnu skrb Osijek. Osnovna aktivnost projekta je stručno osposobljavanje 40 dugotrajno nezaposlenih osoba za ECDL i stručno osposobljavanje 40 dugotrajno nezaposlenih osoba za pomoćne kuhare i konobare. Polaznici će, osim stručnog osposobljavanja, tijekom projekta proći motivacijske radionice, individualna savjetovanja i uz vodstvo psihologa grupe za samopomoć.

Zaključak

Kao posljedicu pada gospodarske aktivnosti u Osječko-baranjskoj županiji, 2009. i 2010. godinu bilježimo kao jedne od najtežih godina na tržištu rada. Tijekom 2010. godine prosječna nezaposlenost se povećala za 14,6% a prosječna zaposlenost smanjila za 5,6% (prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje). Ovako visoka stopa rasta nezaposlenosti posljednji put zabilježena je 2000. godine, kad je nezaposlenost porasla u odnosu na prethodnu godinu za 12,2%. Vrhunac nezaposlenosti zabilježen je u ožujku 2002. (38.745 nezaposlenih osoba) i tom broju se iz mjeseca sve više približavamo.

Kako nezaposlenost raste, tako se još više pogoršava i struktura nezaposlenih. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih i dalje ostaje visok, posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih, mladih i starijih nezaposlenih osoba, te osobe s invaliditetom. Koliko je radna snaga nefleksibilna pokazuje i: 56% nezaposlenih su žene, 24% je starijih od 50 godina, 51% čeka na posao duže od godinu dana i 32% nezaposlenih je bez i sa završenom osnovnom školom. Struktura je još gora, ako uzmemo u obzir da se tijekom 2010. godine u evidenciju nezaposlenih prijavljivalo više muškaraca od žena, da se dugotrajnost nezaposlenih skraćivala zbog velikog broja novoprijavljenih. Međutim, ako bi trajnost nezaposlenosti promatrali (kako to čine članice EU, a uskoro ćemo i mi) bez sezonskog, tj. kratkotrajnog zapošljavanja, došli bismo do poražavajućih podataka.

Jedini pozitivni pokazatelj u 2010. godini bilo je zapošljavanje, odnosno broj zaposlenih u odnosu na 2009. godinu porastao je za 24,7%. Međutim, sve više je zapošljavanja na sezonskim poslovima, odnosno na određeno vrijeme. Udio zapošljavanja na određeno vrijeme porastao je na 88%.

Kako nezaposlenost raste i zaposlenost pada, strukturu nezaposlenih sve više čine osobe koje ne posjeduju znanja i vještine potrebne gospodarstvu. Zbog toga se postavlja pitanje kako, nakon oporavka gospodarstva, vratiti nezaposlene natrag na posao, ako znamo da se svake godine pojavljuje desetak potpuno novih zanimanja i kako za neke djelatnosti „budućnosti“, primjerice sektor obnovljive energije, nemamo obrazovanu radnu snagu. To potvrđuje i Cedefopova analiza (Cedefop, Nova potreba za vještinama, Naglasak na 2010. Luxemburg, 2008.) prema kojoj će u EU 25 između 2006. i 2020. godine, broj poslova za koje će biti potrebna visoka stručna sprema porast će s 25,1% na 31,3% ukupnog broja poslova. Također broj poslova za koje će biti potrebna srednja stručna sprema porast će sa 48,3% na 50,1%, dok će se udio poslova za koje je potrebna niža stručna sprema smanjiti s 26,2% na 18,5%.

Prema nekim prognozama nezaposlenost će rasti ili stagnirati, međutim, ono što je sigurno još više će se produbiti negativna struktura nezaposlenih i zbog toga je za skupine nezaposlenih koji se „teže“ zapošljavaju potrebno naći nove metode kako bi se vratili na tržište rada i to kroz aktivne i preventivne mjere zapošljavanja. Programi osposobljavanja, nova znanja i vještine koje nezaposleni mogu steći kroz osposobljavanje, jednim dijelom određenu skupinu mogu vratiti na tržište rada, a s druge strane zadovoljiti potrebe poslodavaca za, uglavnom, deficitarnim zanimanjima.

Za ostvarenje ovih ciljeva vrlo je značajno aktivno uključivanje svih dionika na tržištu rada, od obrazovanja do gospodarstva, kao i države, lokalne zajednice i javnih institucija.

Tijekom siječnja i veljače 2011. godine Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek provodi istraživanje poslodavaca o potrebama i viškovima radnika u 2011. godini na području Osječko-baranjske županije. Prema prvim nalazima, koliko god poslodavci iskazuju potencijalne viškove zbog nesigurnog tržišta, toliko još uvijek planiraju zaposliti novu radnu snagu, ali obrazovanu s posebnim znanjima i vještinama.

I na kraju, Zavod za zapošljavanje bi i dalje trebao razvijati partnerske odnose s lokalnom zajednicom jer partnerski odnosi sindikata, poslodavaca, nevladinih organizacija, javnih i ostalih institucija stvaraju uvjete za bolji gospodarski razvitak na lokalnoj razini. Posebno je važno aktivnije uključivanje svih dionika na tržištu rada u Projekt lokalnih partnerstva, kako bi se tijekom 2011. donijela zajednička regionalna strategija zapošljavanja, koja bi bila dobar temelj za izradu i provedbu projekata Europskog socijalnog fonda.